Ára: 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 180. sz. 1943. augusztus 12 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

SZTALIN NEM VESZ RÉSZT A CHURCHILL-ROOSEVELT TALÁLKOZÓN

Washingtoni jelentés szerint most határozzák el az európai szárazföld elleni inváziós kísérlet időpontját — A casablancai határozatokat revizió alá veszik — Sumner Welles külön megbízást kap — Eden állítólag Moszkvába utazik

Beavatott olasz helyről közlik: az olasz nép kívánja a békét, de a feltételnélküli megadást nem vállalhatja — Ribbentrop és Guariglia olasz külügyminiszter találkozója

A szovjet példátlan mennyiségű hadianyagot vet harcba, tömegrohamaival azonban nem ért célt — jelenti Berlin

Mára ismét a diplomáciai hírek sűrűsödtek a hadijelentések mellett.

Berlini diplomáciai és politikai körökben most említik először, hogy Ribbentrop német külügyminiszter és Guariglia olasz külügyminiszter találkoztak és megbeszélést folytatnak egymással. A Wilhelmstrasse illetékes körei a tárgyalásokat illetően megmaradnak eddigi tartózkodó magatartásuk mellett és mellőznek minden részletekre menő közlést. Arra vonatkozóan sem nyujtanak semmiféle támpontot, hogy a Ribbentrop—Guariglia tanácskozáson még kik vesznek részt a két külügyminiszteren kívül és hogy ezek a tanácskozások meddig tartanak.

A német sajtóban sincs egyetlen konkrét adat erről a mostani körülmények között kétségtelenül rendkivül jelentős tárgyalásról. Bizonyára csak a befejeződés után adnak ki arról jelentést.

A ROOSEVELT—CHURCHILL TALÁLKOZÓ

zajlik le az ellentétes oldalon. Mint már közöltük a Reuter-ügynökség quebecki jelentésében arról számolt be, hogy Churchill Kanadába érkezett. A jelentés szerint Churchill legújabb amerikai látogatása során előbb Mackenzie King kanadai miniszterelnökkel, azután Roosevelt elnökkel folytat tárgyalásokat.

Londonban hivatalosan közölték hogy a miniszterelnököt útjára lord Leathers hadiszállításügyi miniszter, valamint a brit vezérkar főnöke kísérte el. Churchill Roosevelttel és a két vezérkari főnökkel is folytat majd megbeszéléseket.

Churchill angol és Mackenzie King kanadai miniszterelnök kedden este vacsora keretében folytattak megbeszélést. A megbeszélésről kiadott hivatalos jelentés szerint a nemzetközi helyzetet és Churchill amerikai tartózkodására vonatkozó terveit beszélték meg. A jelentés szerint Churchill különösen hangsúlyozta a kanadai csapatok részvételét a sziciliai harcokban.

Roosevelt elnök kedden Washingtonban kijelentette a sajtóértekezleten — a brit hirszolgálat jelentése szerint —, hogy Mackenzie King kanadai miniszterelnök értesítette távbeszélő útján Churchill megérkezéséről. Hozzátette még Roosevelt, valószínűleg találkozni fog Churchillel, de nem tudja megmondani, melyik napon. Csupán annyit mondhat, hogy valószínűleg az angol-amerikai vezérkarok tanácskozásáról lesz szó.

Kijelentette még Roosevelt, nem hiszi, hogy a szovjet képviseltetné magát az értekezleten. „Ez nem jelenti azt, hogy ő és Churchill nem lennének igen boldogok, ha a szovjet résztvenne a megbeszéléseken" — tette hozzá.

Laptudósítók értesítése szerint Churchill miniszterelnök Mont Realban találkozik Rooseveltel.

SZTALIN TÁVOLMARADÁSA

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelentése szerint a brit közvélemény még aligha tekintett nagyobb várakozásokkal Churchill és Roosevelt találkozója elé, mint most a küszöbön álló hatodik találkozó alkalmával.

A londoni sajtó már napokkal ezelőtt megjósolta a találkozót és elsősorban Sztalin részvételének szükségességét hangsúlyozta, amiben azonban már többé nem hisznek. A newyorki rádió jelentése szerint „Washingtonban annál inkább sajnálják Sztalin távolmaradását, mivel értesüléseik szerint a küszöbön álló értekezleten a politikai kérdések kerültek volna előtérbe a katonai kérdésekkel szemben, de most már úgy látszik, hogy erre nem kerül sor".

MIRŐL TÁRGYAL CHURCHILL ÉS ROOSEVELT?

Az „Exhange" diplomáciai munkatársa szerint a tanácskozásokat két szakaszban tartják meg. Először brit-kanadai megbeszélések lesznek és csak azután kerül sor a brit-amerikai tanácskozásra. Churchill és Roosevelt találkozására előreláthatólag csak a hét végén kerül sor. A brit miniszterelnök ez alkalommal hatodik ízben tanácskozik az amerikai elnökkel. Quebeckben megjegyzik, hogy figyelőszem figyelmét nem kerüli el az a tény, hogy a mostani tanácskozások különös fontossággal bírnak. Úgy tudják, hogy a legutóbbi katonai és politikai eseményekre való tekintettel a casablancai határozatokat is revizió alá fogják venni. Lehetséges, hogy most határozzák el az európai szárazföld elleni inváziós kísérlet időpontját. Általános az a benyomás, hogy nagy katonai események állnak küszöbön. Előtérben Olaszország, a Balkán és Nyugat-Európa áll. Feltehető, hogy Churchill és Roosevelt megvitatja az algíri francia felszabadítási bizottság elismerésének kérdését is. Moszkvával kapcsolatosan hangsúlyozzák, hogy a Kremlt ugyanúgy, mint eddig, tájékoztatni fogják a konferencia lefolyásáról, az elvi kérdéseket pedig közvetlenül Moszkvával beszélik meg.

Beavatott londoni körök azt hiszik, hogy Churchill és Roosevelt találkozója alkalmából a következő kérdések kerülnek szóba:

1. Az európai szárazföld elleni hadműveletek azzal a céllal, hogy Németországot a keleti fronton harcoló hadosztályai egy részének elvonására kényszerítsék.

2. Katonai és politikai intézkedések Olaszország ellen.

3. Azoknak a módszereknek megbeszélése, amelyekkel „Németországot fegyverszünetre lehetne kényszeriteni".

ROOSEVELT NYILATKOZATA

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt elnök a szerdai értekezleten nyilatkozatot tett, amelynek során többek között kijelentette, hogy a brit miniszterelnökkel „a szövetségesek további intézkedéseit akarja megbeszélni a tengelyhatalmaknak minden arcvonalon való megsemmisítése érdekében". Az értekezlet egyik képviselőjének kérdésére Roosevelt azt válaszolta, hogy tisztára brit-amerikai értekezletről van szó, amelyen semilyen más hatalom nem vesz részt. Roosevelt a következőképpen folytatta: „Amennyiben Sztalin, vagy Oroszország más képviselője résztvenne az értekezleten, úgy Churchill és én nagyon örülnénk, hogy nálunk üdvözölhetnénk".

NÉMET VÉLEMÉNY A CHURCHILL—ROOSEVELT TALÁLKOZÓRÓL

Churchill kanadai tartózkodása és küszöbön álló találkozása Roosevelttel berlini politikai körök et kevésbbé érdekli, mint az a kérdés, hogy Sztalin részt vesz-e a találkozáson, illetőleg képviseltei-e magát, miután az angolszász sajtó nemcsak kívánatosnak tart egy hármas találkozást, hanem valósággal szükségesnek mondotta. Feltűnő — mint Berlinben mondják —, hogy a Kreml urai Moszkvában visszavonulnak pedig Roise velt legutóbbi sajtónyilatkozata alkalmából sajnálkozását volt kénytelen kifejezni távolmaradásuk miatt. Az a hiresztelés, amely szerint Eden Moszkvába fog utazni, hogy ott Sztalint megpróbálja ettől a magatartásától eltéríteni, még fenntartással kezelendő.

SUMNER WELLES KÜLÖN MEGBIZATÁSA

Washingtoni diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint, mint a Newyork Times jelenti, Sumner Welles helyettes államtitkár Rooseveltől igen fontos megbizatást kapott. A megbizatás értelmében Sumner Welles gyakran fog kiutazni az Egyesült Államokból. Várható, hogy Sumner Welles lemond helyettes államtitkári állásáról. A hirek szerint az Egyesült Államok buenos-airesi nagykövete, Normann Arbour, aki a közeljövőben érkezik Washingtonba, át fogja venni a helyettes államtitkárságot Sumner Wellestől.

A KELETI HARCTÉREN

a csata hevessége tovább fokozódik. Az orosz támadás fő gyujtópontja Bjelgorodnál és Orel körül, valamint újabban Vjazmától nyugatra és délnyugatra van. A német front változatlanul szilárd. A helyenkénti orosz betöréseket hamarosan elreteszelik.

AZ IDŐNYERÉS ELVE

Figyelemreméltó nyilatkozatot adott Dittmar vezérőrnagy, a német rádió katonai szakértője az időnyerés jelentőségéről a háborúban.

Különösen a jelen időpontban igen nagyjelentőségű a tengelyhatalmak számára katonai szempontból az időnyerés.

Ez éppúgy vonatkozik a keleti és sziciliai harcokra. A keleti hadszintéren a német hadászat célja az ellenséges erők felmorzsolása és minél nagyobb emberanyag- és hadianyagveszteség okozása.

Így elérhető idővel, hogy a mennyiségbeli erőkülönbség kiegyenlítődjék.

Ebből a szempontból az időt nem lehet eléggé megbecsülni.

Nem az a lényeges a keleti harcoknál, hogy időről időre mennyi területet engednek át a németek az ellenségnek, hanem egyedül az, hogy mennyi ellensége erőt semmisítenek meg közben.

A sziciliai harcokat is körülbelül hasonló szempontból lehet megítélni.

Természetesen távol áll attól, hogy a sziget nagyrészének az elvesztését jelentéktelennek tüntesse fel.

Ennek ellenére azonban a nagy angolszász erőknek a lekötése a szigeten egyáltalán nem kellemetlen a német hadvezetésnek, főleg miután a túlerővel szembeu nem sikerült megakadályozni magát a partraszállást. Miután az ellenség ilyen rendkívül hosszú idő alatt sem tudott elérni komoly eredményeket, módunkban áll messzemenő átfogó intézkedéseket tenni.

Befejezésül Dittmar vezérőrnagy megállapítja, hogy az első évi harcok nagy hullámhegyét most a hullámvölgy követte. Éppen ezért azonban a tengely szempontjából nem lehet eléggé hangsúlyozni az időnyerés jelentőségét.

OLASZ KÖZLÉS AZ OLASZ NÉP BÉKEVÁGYÁRÓL

Római MTI jelentés szerint mértékadó olasz politikai körökben az *olasz nép békevágyával* kapcsolatban a következőket jegyzik meg:

Senki sem tagadja, hogy az olasz nép a fasiszta rendszer bukása után *azt kívánja, hogy elérhesse a békét*, mert a béke a háború áldozatainak végét jelenti. A háború három éve alatt az ellenséges propaganda a fasizmus elleni küzdelmet hangoztatta és két célt hangsúlyozott: *nem törekednek területi hóditás-*

FONTOS TUDNIVALÓK

Hirdetmény a nyári erdei legeltetés engedélyezése tárgyában. (7).

TŐKÉS FOTO

— Vese- és cukorbetegeknél, köszvényben és csúzban szenvedőknél egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvíz reggelenként felkeléskor bevéve, a beleket alaposan kitisztítja, a gyomor és a máj működését elősegíti, s az anyagcseréért és az emésztést sok esetben lényegesen megjavítja. Kérdezze meg orvosát!

ra és visszaakarják adni a szabadságot az elnyomott népeknek. Olaszországban a második célt július 25-ike után az olaszok sajátmaguktól tökéletesen elérték. Azonban úgy látszik, hogy ez a szabadság nem tetszik és nem szolgálja az egyesült nemzetek céljait, ők mást akarnak: *a feltétel nélküli megadást.* A mi részünkről semmiféle erőszaktól és háborútól nem riadunk vissza — jegyzik meg olasz körökben — *de ezt a két sorsdöntő szót nem vállalhatjuk.*

Különben is mi lett volna Olaszországgal a feltételnélküli megadás esetén? — teszik fel a kérdést olasz politikai körökben. Az olasz nép messze lett volna attól, hogy elérje a békét és Olaszországot tűzzel-vassal pusztították volna továbbra is azzal a különbséggel, hogy *neki magának fegyvertelenül és térdenállva kellett volna néznie ezt a harcot.* Olaszország az elengedhetetlen pusztulás martalékává vált volna. Ez lenne a cél, amelyet az egyesült nemzetek elérni akarnának? Európaellenes fegyver lenne ez, amely végül az ellenség ellen fordulna, kommunista uralmat valósítván meg Európában. Tehát nemcsak a belső szociális és politikai szabadságért harcol egy új és rosszabb diktatúra ellen az olasz nép, hanem a külső szabadságért is, a zűrzavar, az erkölcsi és szellemi értékek hanyatlása ellen, fejezi be az olasz közlés.

MIT VÉL A „TIMES"?

A londoni „Times" vezércikkben foglalkozik a sziciliai harcokkal és felveti a kérdést, vajjon Szicilia teljes megszállása kihatna-e Olaszország magatartására? A lap úgy véli, hogy Olaszország feladná a harcot, ha az angolszászoknak eltökélt szándéka volna Olaszország meghódítása.

A TÖRÖK ÁLLAMFŐ MEGBESZÉLÉSE

Inönü török államelnök kedden Floryában, nyári tartózkodási helyén fogadta Menemendzsoglu török külügyminisztert és hosszabb megbeszélést folytatott vele.

FELTŰNŐ TÖRÖK NYILATKOZAT

A londoni lapok közlik Yalcsin török képviselő kijelentését, amely szerint bizonyos körülmények között időszerűvé válnak Törökország számára a szövetségi állapotból folyó kötelezettségek. Yalcsinnak ez a nyilatkozata Londonban erős figyelmet keltett.

Londonban egyébként igen nagy jelentőséget tulajdonítanak az ankarai brit nagykövet, az amerikai nagykövet és a török külügyminiszter összejövetelének, amely tudvalevően a Márvány-tengeren a Makkok jacht fedélzetén folyt le.

MEGALAKULT AZ ÚJ JUGOSZLÁV EMIGRÁNS KORMÁNY

Péter jugoszláv exkirály egy csonka szerb kormány kinevezésével gyorsan megoldotta a kedden kitört kormányválságot, mielőtt még nagyobb arányokat öltöttek volna a londoni szerb, horvát és szlovén emigránsok közötti ellentétek. Az új miniszterelnök Purics volt párisi követ és népszövetségi megbízott lett, aki egyben a külügyi tárcát is átvette, míg hadügyminiszter Mihajlovics tábornok maradt, ami arra vall, hogy a szovjet kívánságait az új jugoszláv emigráns kormány sem óhajtja teljesíteni. A szovjet tudvalevőleg mindig azt követelte, hogy a szélsőséges szerb nacionalista Mihajlovicsot távolítsák el a kormányból.

Német hadijelentés

Súlyos harcok, visszavert szovjet támadások — Szicíliában mozgékony hadmozdulatokkal elhárított ellenséges támadások — Nürnberg fölött 14 ellenséges bombázót lelőttek

A német véderő főparancsnoksága közli:

A kubáni hídfőnél és a miusi arcvonalszakaszon csak gyenge szovjet előretöréseket jelentenek. Egy támadó vállalkozásunk elérte a kitűzött célját.

A bjelgorodi térségben tovább tartanak a súlyos, változatos harcok. Erős ellenséges gyalogság és páncélosok áttörési kísérlete meghiusult, sok ellenséges páncélost kilőttünk.

Az Oreltől nyugatra levő arcvonalszakaszon szintén sok ellenséges támadás összeomlott. Itt csupán egy páncélos hadosztály körzetében 61 szovjet páncélos elpusztult.

A Vjazmától délre és délnyugatra levő harci térségben az ellenség tovább folytatta áttörési kísérleteit nagy erőkkel. Eltekintve egy tisztára helyi betöréstől, az arcvonal szilárdan német kézen van. A Ladoga tótól délre az ellenség helyi előretöréseket hajtott végre, de ezeket szintén visszautasítottuk. A keleti arcvonalon 348 páncélkocsit lőttünk ki.

A német légierő minden fontos ponton erős harci és közelharci repülőkötelékekkel beavatkozott a küzdelembe és tehermentesítette a súlyos harcokat vívó csapatokat. A magas északon német hegyivadászok úttalan őserdőkben elfoglaltak egy magaslati állást a makacsul védekező ellenségtől és azt meg is tartották, erős tüzérségi és légitámogatással megismételt ellentámadásokkal szemben. A szovjet csapatok eközben súlyos veszteségeket szenvedtek.

Szicíliában csapataink a középső arcvonalszakaszon mozgékony hadmozdulatok alkalmazásával elhárították az ellenséges támadásokat. A középső és déli arcvonalszakaszról csak ellenséges felderítésről és rohamcsapatvállalkozásokról érkeznek hírek. Nehéz német csatarepülőgépek Augusta és Siracusa előtt ellenséges szállítóhajók ellen éjszakai támadást intéztek és ezek folyamán 21.000 tonna tartalmat képviselő négy szállítóhajót semmisítettek meg, hét további szállítóhajó és egy hadihajó súlyosan megsérült. Nappal több német harcirepülőgép a sziget északi és déli partjain lévő utánpótlási támaszpontokat támadott meg meglepetésszerűen. Bombákkal és tűzfegyverekkel megrongáltak egy rombolót, 4 szállítóhajót és nagyobb számú partraszállító járművet.

A szerdára virradó éjszaka az ellenség romboló- és gyujtóbombákat dobott Nürnberg városának területére. Lakóházakban, kulturépületekben és középületekben károk keletkeztek. A lakosságnak csak csekély vesztességei voltak. Eddigi megállapítások szerint a vadászgépek és a légvédelmi tüzérség a támadó bombázók közül 14-et lőtt le.

Szerdára virradó éjszaka gyors német harcirepülőgépek saját veszteség nélkül Középanglia katonai célpontjai ellen intéztek támadást, láthatóan jó eredménnyel. (MTI)

Olasz hadijelentés

Kemény védelmi harcok Szicíliában — Kölcsönös légi támadások

Az olasz főhadiszállás közleménye:

A sziciliai arcvonal középső és északi szakaszán olasz és német csapatok *kemény védelmi harcokat folytattak*, amelyben feltartóztatták az ellenség előrenyomulását.

Az ellenséges légierő ismételten hevesen támadta *Messinát.* Olasz torpedóvető repülőgépek ellenséges hajókaravánt támadtak meg a sziciliai vizeken és eltaláltak egy nehéz cirkálót, valamint 2 közepes tonnatartalmú gőzöst. Éjszakai bombavető repülőgépek sikeresen *támadták Palermo és Siracusa kikötőjét.* Augusta vizei előtt, a sziget északi partjai mentén német repülőgépek bombákkal súlyosan megrongáltak összesen 17.000 tonna hajóteret kitevő 4 csapatszállítóhajót, továbbá egy torpedórombolót és néhány partraszállító járművet. Egy olasz vadászrepülőgép Szardinia partjai közelében lelőtt egy angol repülőgépet. *Ambrosio tábornok.*

A Német TI jelentése a szovjet példátlan arányú tömegrohama ról

Berlin, aug. 11. A keleti arcvonalon folyó nagy csaták változatlan hevességgel hullámzanak. A már alig fokozható hevességű elkeseredett harcok ideoda mozgásából egyre világosabban *kitűnik a szovjetnek az a szándéka, hogy még ezen a nyáron döntést igyekszik elérni, írja a Német Ti katonai tudósítója.*

Öt hete tombolnak már a háború legnagyobb csatái a keleti arcvonal egész hosszában, írja a továbbiakban. *A szovjet eddig nem sejtett mennyiségű hadianyag harcbavetésével igyekszik kikényszeríteni az áttörést és ezzel a végleges döntést.* Az éhség és kényszerűség hajtja erre a szovjet vezetőséget azzal a szörnyű erővel, amelyet csupán a kétségbeesés fogad. *Az ellenséges hadseregek immár öt hete rohamozzák a német arcvonalakat, hogy betörjenek a termékeny nyugatra. Rohamuk azonban megtörik, a német arcvonal ellendllásán visszaverődik, hogy aztán kétszerezett erővel és újabb tartalékokkal felfrissítve újból nyugat felé áramoljanak.*

Az ellenséges erőfeszítések súlypontja Ore lés Vjazma környékén van. Ebből kitűnik, hogy az ellenség célpontjai *Charkov, Sumi és Brjanszk*, azonban az öt héten át hozott legsúlyosabb áldozatok árán sem tudták egyik célpontot sem kezébe keríteni.

Bjelgorodtól délnyugatra tömegrohamaik megindításakor sikerült mélyen betörniök délnyugati irányban. Az ellenséges győzelmi hírek azonban itt is elhamarkodottaknak bizonyultak, amikor az ellenség az hitte, hogy közel van a kézzel fogható hadműveleti sikerhez, a német hadvezetés rugalmas harci modorral ismét elzárta a betörés helyeit, megállította az ellenséges támadást.

A harcok továbbfejlődése *tgy kétségtelenül még drámaibb lesz és katonai szempontból rendkivül érdekes hadműveletekre kerül majd sor.*

Vjazmától délre és délnyugatra az ellenség olyan tömegesen vetette harcba legutóbb fegyvereit és a legkorszerűbb technikai harci eszközöket, ami még az arcvonal egyetlen más helyén és egyátalában a háborúban még sehol sem volt megfigyelhető.

Az ellenség azonban itt is *csupán a puszta földet csépeli anélkül, hogy a legkorszerűbb harci eszközöknek* ezzel az óriási arányú harcbavetésével sikerülne valamilyen harcászati vagy észszerűséggel hadászati sikert tűzni véráztatta lobogóira. Itt sem sikerült neki, hogy a német csapatoknak említésreméltó vereséget okozzon és hogy ez a tény milyen nagyjelentőségű, az még csak később fog beigazolódni. A sikeres német elhárítás titka a német hadvezetés célkitűzésében rejlik. Ha az ellenséges vezetés minden áron való áttörésre igyekszik, akkor ez a szándéka teljes mértékben találkozik a német hadvezetés elgondolásával, amely csupán az ellenséges erők elhasználására irányul.

Eközben a terület kérdése nem játszik döntő szerepet. A siker, vagy kudarc szempontjából csupán az a kérdés a döntő, hogy a legnagyobbfokú felmorzsolással, mennyire sikerül az ellenséges erőt kikapcsolni. Néhány hét mulva már ki fog tünni, hogy a két fél közül melyiknek lesz az ereje elhasználva és töretlen. Akkor majd természetesen egészen világossá válik, hogy a keleti háború tovább folytatása szempontjából, milyen kevésbbé jelentős a területi nyereség kérdése és milyen döntő fontosságú az elszenvedett vereségek nagysága. (MTI)

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése a keleti arcvonal helyzetéről

Berlin, augusztus 11. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonalon folyó harcokról: A kubáni hídfőnél a szovjet hétfőn egész nap a sötétség beálltáig széles arcvonalon folytatta támadásait a német-román védelmi rendszer keleti arcvonala ellen. Bár igen erős tüzérségi és páncélos erők támogatták a szovjet csapatokat és ugyanakkor szovjet részről igen sok harci repülőgépet is vetettek harcba, támadásaikat mégis minden ponton véres fővel visszaverték. Sikeresen tehermentesítették zuhanóbombázók a német csapatok védekezését a szovjet tüzérállások és páncélosok ellen intézett merész ellentámadásaikkal. Egy hevesen védelmezett oldaltámadással megtisztítottak egy szovjet betörési helyet és olyan magaslati állásokat foglaltak el a bolsevistáktól, amelyekből kitűnően be lehet látni a szovjet felvonulási területére. Hatalmas vérveszteséggel összeomlott a szovjet valamennyi kísérlete az állások visszafoglalásánál. A Mius mellett egy helyi német vállalkozás fontos területet hódított vissza. Egy régi betörési helyet megtisztítottak, felmorzsoltak egy harci csoportot. A leningrádi bekerítő arcvonal keleti szakaszán a szovjet nagy tüzérségi és csatarepülőtámogatással a délutáni órákban bombatámadást intézett, azonban valamennyit a bolsevistáknak nagy veszteséget okozva viszaverték. (MTI.)

Megrázó tudósítás a bombázott Hamburgból

Az égő házak pokolra emlékeztettek

Berlin, augusztus 11 (MTI.) Okrass, a „Hamburger Tageblatt" főszerkesztője, aki a mentési munkálatok során önfeláldozó magatartásával maga is a másodosztályú vaskeresztet érdemelte ki, a külföldi sajtó berlini képviselői előtt megrendítő képekben számolt be az elbaparti milliósváros katasztrófájáról.

A részletek elbeszélésére egészséges érzésű embernek nem is lehet lelkiereje. A sorozatosan megismétlődő támadások a szombatról vasárnapra virradó éjjel indultak meg. Nappal az amerikaiak, éjjel az angolok támadtak. Különösen a foszforbombákkal dolgozó angol támadások voltak rettenetesek, de egyben nem volt különbség az angolok és amerikaiak között, szinte matematikai kiszámítottsággal mindig a legsűrűbben lakott városrészeket keresték fel. A szorosan beépített utcákon az égő házak pokolra emlékeztettek. Az élet ebben a pokolban sem szünt meg. Az ujságok, ha néha késéssel is, de minden nap megjelentek. A lakás nélkül maradt munkások és alkalmazottak csodálatos hűséggel jelentkeztek munkahelyükön.

A népjóléti szervezetek nagyszerű munkát végeztek. A nincstelenné vált lakosság ellátásában egy pillanatra sem állt be szünet. A lakosság oly példátlan hősiességet és lelkierőt tanusított, amelynek jellemzésére alig lehet szavakat találni. **Az égő házakon dolgozó tűzoltók, a felülről géppuskázó és ágyúzó angol gépek tüzében is rendületlenül kitartottak helyükön.** A mentésből minden elismerést kivívó módon a külföldi munkások is kivették részüket, a szövetséges és semleges államok munkásai azoknak hozzátartozói egyaránt. Meg lehet állapítani, hogy a külföldi munkások áldozatkészsége semmivel sem maradt el a német munkások mögött. A nők, főképpen pedig fiatal leányok nemüket meghazudtoló bátorsággal mentettek, ami még megmenthető volt.

A legdöntőbb szerepet azonban, bármilyen lehetetlennek is látszik, a Hitler-ifjúság játszotta. **Egy 16 éves fiú, aki apját és anyját elvesztette és három nap mulva maga is belehalt sérüléseibe, egy maga 40 gyermeket mentett meg és hasonló példákat százával és ezrével lehetne megemliteni.**

— Az első nagy támadás egy vasárnapra virradó éjszaka történt, aztán minden éjszaka megismétlődött. Az angolok tervszerűen bombázták a legsűrűbb lakónegyedeket, borzalmas és megsemmisítő volt a hatásuk. Leirni nem is lehet, végig kellett élni.

— Leirhatatlan, hogyan égnek a lakónegyedek, amikor foszforral leöntik azokat és a lángok pokoli hőséget fejlesztenek, miközben a kísérő repülőgépek gépágyúval és gépfegyverrel lövik a lakosságot. A lakosság hősiesen viselkedett.

— Szivtépő jelenetek játszódtak le, mikor az anyák foszforral leöntött gyermeküket csak úgy tudták megmenteni, hogy bedobták őket a vízbe. Asszonyok és gyermekek égő fáklyaként rohantak ki a lángoló házakból. A kín, a nyomor és az elkeseredés azonban mérhetetlen erőt adott a lakosoknak. Sokakat kitüntettek, sokszáz fiatal és idős polgári hős nevét azonban nem is ismerjük.

— Az, hogy Hamburgban még ma is élet van, elsősorban a birodalom többi részének köszönhető. Berlin kenyeret küldött, vajjal pedig szintén elárasztották a sokat szenvedett várost. Az emberek csodálatos módon közelebb kerültek egymáshoz. A munkahelyek a legtöbb esetben ma már lakóhelyekké is váltak. Az angol foszforbombák nem törték meg Hamburg lelkierejét, csak a hosszu szellemét idézték fel.

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése a sziciliai harcokról

Berlin, augusztus 11. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a sziciliai harcokról:

A sziciliai arcvonal középső szakaszán, valamint az északi parti sávon kedden is egész napon át változatlan hevességgel folytak a harcok. Bár az angolok és amerikaiak állandóan újabb erőket és jelentősen nagyobb páncélos és repülőkötelékeket vetettek harcba, még sem sikerült behatolniok a német és olasz csapatok hadmozdulataiba. A német és olasz csapatok a nebrodi hegyek középső részének és az Etna lávavonulatának ügyes védelmezésével elfoglalták lerövidített állásaikat és ezzel a terep előnyei tovonalukba került.

A parti útvonalat elzáró német kötelékek szívós ellenállása következtében kedden sem járt említésreméltó eredménnyel az inváziós csapatoknak az a makacs fáradozása, hogy a középső szakaszon elszenvedett időveszteségük ellenére az északi és keleti parti útvonalon végzett oldalazó hadműveletekkel kárpótolják magukat. A német kötelékeknek mindenütt sikerült megvédelmezniök a főerőket minden áttörési kísérlet ellen.

A védő erőkhöz érkezett friss tartalékok hétfőn és kedden olyan súlyos veszteségeket okoztak az északparti útvonalon Patton tábornok kötelékeinek, hogy az első és harmadik amerikai gyalogsági hadosztályok egyes részeit le kellett [illegible] és [illegible] kkal kellett pótolni. Ugyancsak tobozaz halottal és sebesülttel fizették meg az amerikaiak a Sant Agata környékén harcbavetett kísérletüket is. (MTI.)

Gramofonzene a harcban

Berlin, aug. 11. Mint a Német TI értesül, a napokban nem mindennapi módon került egy csapat északamerikai katona német hadifogságba Sziciliában. Nem messze az északsziciliai parti útvonaltól, egy ellenséges páncélos támadás megakadt a német elhárító tűzben. Kevéssel azután a szirtes terepen elrejtőzködött német előőrs egy kilőtt amerikai páncélkocsiban egy *táska-grammafont és amerikai lemezeket talált. Amint az éj leszállt, az ellenség már órák óta le volt verve. A németek a zsákmányolt amerikai lemezeket felszerelték és a sziciliai éjszakában felhangzott Paul Vhitemanns tanczenekarától egy angol dal.* A sziklafalak még visszaszerték a visszhangot, alakok tűntek fel, akikről kiderült, hogy északamerikai katonák. Amidőn a német előőrs a sötétségből hirtelen feléjük kiáltotta: fel a kezekkel, teljesen meglepetten és minden ellenállás nélkül megadták magukat. Valószínűleg abban a hitben voltak, hogy saját állásukra bukkannak. A 13 katona saját zenéjük hangja mellett vonult a német hadifogságba. Mint Ray Lawrence Albany, Newyorkból kijelentette, a 80 főnyi csoport utolsó katonái voltak, amely csoportot a német csapatok a parti útvonalon szétugrasztottak. (MTI)

A légitámadások áldozatai

Róma, aug. 11. (Stefani) A Torino, Milano és Genova ellen intézett ellenséges légitámadás során a polgári lakosság az eddig beérkezett jelentések szerint a következő veszteségeket szenvedte:

Torino: 12 halott és 48 sebesült, Milano: 101 halott és 168 sebesült, Genova: 11 halott és 37 sebesült. (MTI)

Találat érte a milánói bazilikát

Milánó, augusztus 11. A legutolsó ellenséges légi támadás alkalmával találat érte a milánói San Ambrosio bazilikát. Egy gyujtóbomba átütötte a bazilika egyik kápolnájának kupoláját. A keletkezett tüzet azonnal eloltották. (MTI).

Brazil expedíciós hadsereg készül Európába

Lisszabon, augusztus 1. Davies Brown, a Reuter-ügynökség levelezője jelenti, hogy a brazil expedíciós hadsereg, amely még ez év vége előtt hajózik át az Atlanti-óceánon, 250.000 főből fog állni. Az expedíciós hadsereget főképpen megszállt területi helyőrségek létesítésére használják fel.

A szófiai légvédelmi tüzérség tüzelt

Szófia, aug. 11. Szófiában kedden éjjel 11 óra 10 perctől riadó nélkül elsötétítés volt. 11 óra 15 perckor a légvédelmi tüzérség 10—15 lövést adott le s a fényszórók is működésbe léptek. Valószínűleg egy magános futárrepülőgép szállt el a város felett. (MTI)

A román sajtó a főhadiszállási megbeszélésről

Bukarest, aug. 10. (TP) A román sajtó oly nagy jelentőséget tulajdonít a főhadiszálláson végbement tanácskozásoknak, hogy ez elhomályositja a jelenlegi katonai tevékenységeket minden arcvonalon. Hogy a tárgyalásokon jelen volt Oshima tábornok, berlini japán követ is, bizonyítja, hogy az értekezleteknek inkább politikai mint katonai jellege volt.

Laval újjászervezi kormányát

Páris, aug. 11, Francia politikai körökben úgy tudják, hogy Laval rövidesen újjászervezi kormányát. Egyes lapok vezércikkekben szükségesnek mondják a kormány alapjainak kiszélesítését, hogy Franciaországban nemzeti egység létesüljön, ami magában foglalja mindazokat, akik a vichyi kormány politikáját támogatni akarják.

A Kormányzó Úr dr Kerecsényi Dezsőt a debreceni egyetem magyar irodalomtörténeti, dr Szabó Istvánt magyar történelmi tanszékére kinevezte

A Kormányzó Úr a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *dr. Kerecsényi Dezső* egyetemi magántanárt a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem bölcsészettudományi karára, a magyar irodalom történeti tanszékre egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá és *dr. Szabó István* egyetemi magántanárt, országos levéltárnokot a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem bölcsészettudományi karára a magyar történelem tanszékére egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

Kerecsényi Dezső az újabb irodalomtörténészek között a filozófikus irányúak közé tartozik. Az Eötvös-kollégium növendéke volt és az Eötvös Kollégiumi Szövetség kiadásában jelent meg nagy feltűnést keltett munkája: »Elvi kérdések a régi magyar irodalomban«. Budapesti gyakorlógimnáziumi tanárként érte a kinevezés a debreceni egyetem irodalomtörténeti tanszékére Pap Károly örökébe. Munkásságát a mély gondolkozás, a nagy összefogásra, szintézisre való törekvés jellemzi.

Dr. Szabó István debreceni származású. Tanulmányai végeztével eleinte a városi levéltárban dolgozott, majd hirlapiró lett. *Lapunknak volt több éven át kiváló munkatársa.* Miután a levéltárosi vizsgát is megszerezte, kinevezték az Országos Levéltárhoz, ahol igen érdemes munkásságot fejtett ki. Később *országos levéltárnok lett* és ebből a szép pozicióból kerül most *a debreceni egyetem tanszékébe, melyet eddig Rugonfalvy Kiss István töltött be.* Nagyképzettségű, tudományos megalapozottságú férfiú dr. Szabó István, nagy *elmélyültséggel foglalkozott a magyar történelemmel. Izzó magyar érzésű tudóst kap személyében a debreceni egyetem.*

Varga bácsi önellátásra rendezkedett be

Hosszú esztendők óta ismerem Varga bácsit, teljes nevén Varga János, debreceni, Tusnád utcai lakost, akit a maga szegénységében is a világ legirigylésreméltóbb emberének tartok. Ugy áll ő az élet legvadabb hullámverései közepette is saját igénytelenségéből és életrevalóságból alkotott szigetén, ahogy Robinson élhette maga életét Senki-földjén.

Most azt szeretném elbeszélni, **hogyan fogott ki a mai időkön Varga bácsi és miképpen rendezkedett be önellátásra.**

Az asszonynép általában panaszkodós fajta. Ha összejönnek Varga bácsi feleségével a szomszédasszonyok hamarosan szóbakerül minden. Legfőbbképpen, — ami a mindennapi asszonymunkával, a főzéssel összefügg. — Ilyenkor végehosszatlan áradatban megindul az asszonypanasz. Egyik szomszédasszony például azt panaszolta, hogy félnapot eltöltött a hentesnél, amíg a kis vasárnapi húst meg tudta szerezni.

Varga bácsi némán hallgatta a szüntelenül bugyborékoló, folyton megujrázott női keservet, miközben csendesen szivogatta pipáját, melyben a szárított meggyfalevél és más bűvös fűvek között kóstolóba egy pár csipetnyi valódi dohány is akadt. Aztán kezébe kapva a pipáját és azzal verve a taktust szavaihoz, kijelentette:

— Hát az én párom pedig nem tölti el soha a félnapokat egy kis húsért. Meg van az nálunk a többivel.

A szomszédasszony, aki nyilván ismerte töviről-hegyire Varga bácsi titkát, csak legyintett

— Iszen a szomszédnak könnyü. Ha mindenki olyan ember vóna.

Ez a kijelentés engemet is kiváncsivá tett, megmozdult bennem az ujságírókiváncsiság, meg tudni, miben van Varga bácsinak az a varázsa, amit annyira fenntartás nélkül vesz tudomásul a szomszédasszony. Faggatni kezdtem az öreget, míg aztán be nem járta velem a maga 850 négyszögöles homokkerti kis birodalmát, mely a mai időkben különleges hatalmat adott a kezébe, az önellátás hatalmát.

Mert Varga bácsi valóban berendezkedett önállátásra. Pipája nedves végével bökdösve a föld felé mutogatta útközben elsősorban a kertjét, melyben egy talpalatnyi hely sem maradt bevetetlenül.

— Itt a zöldségféle, hogy az asszonynak ne kelljen innen három kilométeres útra piacra menie drága pénzen megvenni és fonnyadtan hazahozni az eleséget Itt azon frissen teszi a fazékba. Itt egy kis tengeri, hogy az aprójószágnak is jusson valami, meg egy kis napraforgó. Még mákot is tettem el, ha néha mákos tésztára jönne kedvem. Mindent ültettem, csak a krumplit veszem pénzért. Mikor elkezdtünk veteményezni láttam, hogy mindenki krumplit tesz a földbe. Na — gondoltam — akkor János te ne strapáld magad, elveti a tiedet más. **Mert amit mindenki csinál, azzal nem érdemes kinlódni, — abból lesz az én számomra is. — nem is olyan drágán.**

Kis veréce ajtót nyit ki s elkerített részére megyünk át a kertnek. Itt gyümölcsfák sorjáznak szép rendben Varga bácsi odamegy mindegyikhez, végigsimogatja szeretettel, minden egyes fa külön ismerőse. Egész napját itt tölti, oltogatja, nemesíti, rendbehozza a körülbelül hatvan darab fáját. Szebbnél-szebb termés mosolyog le az ágakról, hálásan a szeretetért.

— Van fám, amékről két éve húsz pengőt árultam. Az idén három mázsa barack jött le rúla. Egyhuszával adtam 360 pengőért Egy fa termését. De két év mulva lehet, hogy megkétszerezi.

Ugy beszél mint egy hódító, — aki ismeri a fák titkait Elmondotta, hogy sok esztendő tanitotta meg arra amit most tud és amit még tudnia kellene. Egy kis talpalatnyi föld, ötven-hatvan gyümölcsfa kincset jelent annak, aki elmélyülten foglalkozik vele. Ez a kiskert, Varga bácsi parányi élettere egyszerre rádöbbentett arra, hogy milyen botor dolog nagy területekre vágyni, — mikor azt a maroknyit, ami meg van, is mennyire felületesen kezeljük, mennyire kihasználatlanul hagyjuk. Vajjon nem így van-e ez, minden terjeszkedési vággyal, hogy helytelen irányban mennyiségre, beláthatatlanra törekszünk és ami a kezükben van, azt kihagyjuk siklani belőle.

Minden fánál megáll az öreg. Mindről tud valamit mondani. — Lassan jutunk a kert végére, hol a diófák mellett két hatalmas, százados hársfa terpeszkedik..

— Ebből is megárulom a magam párszáz pengőjét — mondja az öreg —. Pedig magunknak is tettem el egész zsákkal. Évhosszat azt teázzuk.

Visszamegyünk a házhoz és most a baromfiállományát mutatja be Varga bácsi, aki egy vasúti őrháznál szolgálta el fél életét, aztán nyugalomba ment s ezt a kis területet ragasztotta egy élet keserves munkájával.

Ezt úgy mondja el séta közben

— Ott is mindig fogylalkoztunk egy kis baromfival — mondja. Megvan nekem itt is a hűs idehaza. Nem szükséges félnapot rászánnom a hentesüzletben

A kis drótkerítés mögötti füves részen valóban félszáz baromfi van. Csirkék, tyúkok, kacsák.

— Ez meg a tehenem — mutatja a kecskéjét Varga bácsi.

Mindent sorra kell nézni, addig nem enged el. Most jönnek a nyulak. Hatalmas húsnyul. Varga bácsi azt mondja, pontosan olyan a húsuk, mint a legfinomabb csirkehús. Aztán már csak a galambjaival dicsekszik el.

Most egy kis árnyék terül Varga bácsi arcára

— Méhesem is volt... Kicsiben persze, néhány kaptár. Mindig szépen gyüjtöttek itt akácot fa-virágmézet, aztán júliusban hárs-favirágmézet. Az utolsó két esztendő nagyon rossz volt rájuk. Eluntam velük bajlódni, tulajdonképpen rajta. De már megbántam most ujra szerzek.

— Nem nyugszik ez az ember mindig bajlódni kell neki valamivel — mondja az asszony — aki közben előkerült a baromfiak közül. De látszik, hogy valóságban jól esik neki az ura tervezgetése.

Mikor a másfélórába nyulott körülnézés után elköszöntem a öreg Varga bácsitól, úgy szorítottam vele kezet, mint egy nagyon irigylésre méltó emberrel, aki függetleníteni tudta magát nagyon is a mai keserves gondoktól, beszerzési hajszáktól és ebben az ingoványos, feketepiacos mai életben nagyszerűen szilárdan meg tudta vetni a lábát a maga 850 négyszögölnyi kis homokföldjén.

Temesvár egész területe katonai övezet lett

Temesvár, augusztus 11. Az új katonai övezetek felállításáról szóló intézkedés értelmében **Temesvár város egész területe katonai övezet lett.** Ennek következtében mindenkinek, aki a katonai övezetben lakik, külön **letelepedési engedélyre van szüksége.** Az illetékes hatóságok most intézkednek azokról a módozatokról, amelyek mellett azok a temesvéri lakosok, akik 1939 szeptember 1-e előtt már a város területén laktak, ezt az engedélyt megkaphassák. Az intézkedés szerint ezek a lakosok az engedélyt a személyazonossági igazolvány bemutatásával és lakcímozásával szerzik meg.

Sikeres hadműveletek a boszniai negyekben

Berlin, aug. 11. Német biztosító csapatok a boszniai hegyek között a lakosság önvédelmi alakulataival együtt sikeres hadműveleteket végeztek a garázdálkodó bandák ellen és a rendszeres együttműködéssel sikerült bekeriteniök és harcra kényszeriteni több erős bandita-csoportot. A bandák tagjait megölték, vagy foglyul ejtették. A lakosság szabaditóként üdvözölte a német és bosnyák csapatokat és nyomára vezették őket a *csürben és kunyhókban elrejtett hatalmas fegyvertáraknak és lőszerkészleteknek.* A banditák tábori kórházában igen sok tifuszos megbetegedést találtak és elbeszélésük nyomán kitünt, hogy a tífusz, különösen pedig a kütéses tífusz igen sok áldozatot szedett a banditák soraiból. (MTI)

Az olasz átalakulás

Vagyoni vizsgálat a fasiszta vezetők ellen

Róma, aug. 11. (Stefani) Az új kormánynak jelenleg az a legfőbb feladatoza, hogy *vizsgálatot indit a fasiszta rendszer idején, főként 1922 október 22-től 1943 július 24-ig terjedő időn belül politikai tevékenységet folytató egyének rohamos vagyonosodása ügyében. Ezt az intézkedést mindenki úgy fogja fel,* mint az olasz közélet erkölcsi ujjáépitése egyik fontos rendszabályát. Egész Olaszországban nagy várakozással tekintenek a vizsgálat elé, amelyet három magasrangu hatósági személy végez. A megvizsgálandó esetek száma több ezret tesz ki. A Messagero ezért azt a javaslatot teszi, hogy a lakosság siessen a hatóságok segitségére adatokkal és a panaszok előterjesztésével a vizsgálatok megkönnyitése és meggyorsitása érdekében. (MTI)

Nitti elismerő nyilatkozata a Badoglio-kormányról

Róma, aug. 11. (MTI) Az olasz lapok közlik Nitti volt olasz miniszterelnöknek egyik milánói barátjához intézett július 28-iki párizsi keltezésü levele egyes részleteit A levél igy szól:

»Most már nem a fasizmus kérdése a dolog *Most meg kell menteni Olaszországot.* A Badoglio-kormányt az egyetlen lehetséges megmentési kisérletnek tekintem Ha a Badoglio-kormány elbukna, bomlás és zürzavar következne be. Ne várjatok lehetetlent. A feladat nagyon nehéz. Badoglio tehetséges és nagy bátorsággal rendelkező ember és kormányában van *Guaraglia*, aki komoly és nagyon körültekintő államférfi *Segiteni kell őket becsülettel.* Sikerülni fog nekik? Ha nekik nem sikerül, senkinek se fog sikerülni.«

Nem válóok, ha a férj legjobb barátja a feleséget a férj jelenlétében csókkal üdvözli

Egy tisztviselő ellen felesége tarásdijpert indított. — A férj ugyanis feleségét otthagyta és arra hivatkozva, hogy a különélés felesége vétkessége miatt történt, tartásdijat sem fizetett. Ezért indult meg ellene a per.

A keresettel szemben a férj különböző panaszokat hozott fel felesége ellen. Legfőbb indokul azonban azzal érvelt, hogy az asszony erkölcsi magatartása miatt érdemtelen tartásdijra. Magyarázatul elmondotta: megtudta, hogy legjobb barátja és felesége többször csókolóztak. Az asszony tehát férjes nőhöz nem méltó magatartást tanúsitott.

Most foglalkozott az üggyel a törvényszék s a bizonyitási eljárás eredménye alapján megállapitotta, hogy a férj legjobb barátjának szokása volt, hogyha látogatóba érkezett, mindkettőjüket megcsókolta, de az asszonyt mindig a férj jelenlétében, — a bíróság szerint — ezzel mintegy kifejezve, hogy barátja feleségét is szeretetteljesen kivánja üdvözölni. Ez ellen az üdvözlési forma ellen a férj soha sem tiltakozott.

— Az a körülmény — mondotta ki a törvényszék —, hogy a feleség férje barátját a férj jelenlétében, de távollétében is, egyszerü üdvözlési csókkal illeti, nem tekinthető súlyos kötelességsértésnek, mert a férj ez ellen sohasem tiltakozott és mert a csók a férj jelenlétében adatott. A szerelmi célzatot még a férj sem állitja és ez a feleség részéről a bizonyitás adatai szerint fel sem tételezhető.

Miután a bíróság sem a csókot sem a férj egyéb panaszát nem tartotta alapos oknak a házasélet megszakitására, itéletében a férjet havi tartásdij fizetésre kötelezte.

Nyári Egyetem

Koréh Ferenc: „A román propaganda pergőtüze gyilkos volna, ha ma is egy úri kézlegyintéssel intéznénk el"

Zsúfolásig megtelt tegnap délelőtt az Egyetem Auditorium Maximuma, ahol a nemzetvédelmi előadássorozat keretében *Koréh Ferenc* szerkesztő, a m. kir. Nemzetvédelmi Propaganda Miniszter Hivatalának sajtóelőadója tartott nagyon érdekes előadást »A Magyarország elleni propaganda egy idegen állam fővárosában« címmel.

— *A román propaganda lényege — mondotta, — hogy az ezeréves hézagot kitöltse és elszakítsa tőlük Erdélyt.* Bukarestből ömlik a pénz a propaganda céljaira, tehát az anyagi alap megvan A propaganda által megerősödik a regáthoz tartozás érzése.

Részletesen ismertette a román propaganda semmitől vissza nem riadó eszközeit, melyre eleinte a magyarság nem sokat adott. *A világháborút is nagyszerűen felhasználták a románok hamis nézeteik bizonyítására. A külföld különböző országaiban különféle románbarát egyesületeket alakítottak s a politikai célokra* nem egyszer felhasználták a szép román nők közbenjárását is.

— *Trianon után a revíziós mozgalommal szemben antirevíziós mozgalmat szerveztek* s hirdették, hogy az »izgága« magyarok még mindig nem nyughatnak. *A Romániában járt külföldi ujságírókat bankjegyekkel halmozták el, fényes vendégségeket rendeztek számukra. Ennek az eredményei azok a románbarát cikkek, melyek sok külföldi lapban napvilágot láttak.*

Majd a román imperialista törekvésekről is szólott Koréh Ferenc *E törekvések szerint a román állam északi határát a Tátra, délnyugaton az Adria, délkeleten pedig a Kaukázus képezné.*

A román propaganda kedvenc tétele, hogy a székelyek elmagyarosodott románok. Egyik tudósuk *mást nem tud felhozni ennek bizonyítására, mint hogy a románok és a székelyek is báránybőrsapkában járnak.* Másik tudósuk azt állítja, hogy a székelyek sok román szót használnak, holott a románoktól átvett összes szavak száma: 136, ami szinte elkerülhetetlen az együttélés alkalmával.

»A magyarság elnyomja a románokat« — ez a román propaganda egyik örökszólama. *Pedig tekintélyes bukaresti lapok is írták, hogy a Magyarországon élő románok helyzete sokkal jobb, sokkal többen tudnak közülük írni-olvasni és az egészségügyi viszonyok is kedvezőbbek, mint a regátban.* Számtalan példát hozott fel az előadó arra, hogy mint a többi nemzetiséggel, *úgy a románokkal szemben is mindig elnézők, türelmesek voltunk, jogaikat meghagytuk.*

Zajos tapssal követett előadása végén hangoztatta, hogy *a román propaganda pergőtüze gyilkos volna, ha ma is egy úri kézlegyintéssel intéznénk el. Magyar igazságunk a napnál is fényesebb és ezért higyjünk — erősebben, mint valaha — a magyarság feltámadásában.*

Szendi János: Egy nemzet csak addig marad meg, míg saját örökkévalóságában hisz

»Nemzeti hagyomány — nemzeti propaganda« volt a címe annak a nagy figyelemmel meghallgatott előadásnak, melyet *Szendi János* állami gimnáziumi tanár tartott.

A propaganda lényegéről beszélt, *melyben nem a mechanikus elvek hangoztatása, hanem a pszichotechnikai feszültség a fontos. Ne csak a tömegre, hanem a nemzetiségi közösségre akarjanak hatni. A nemzeti közösség alapja a nemzeti hagyomány,* amely dinamikus erejű, ami nem más erőműködésnél, erőforrásnál, erőtartaléknál.

— *A nemzeti hagyományokat meg kell becsülnünk. Nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy oktatási rendszerünkben nagy teret foglaljanak el. — Egy nemzet csak addig marad meg, míg a saját örökkévalóságában hisz — mondta.* Nagyszerűen mutatott rá a finn hagyományok jelentőségére, melyek lehetővé tették, hogy a hosszú ideig elnyomott finnek felszabadulásuk után életerős néppé váljanak.

— *A magyar propaganda feladata az* — fejezte be előadását, — *hogy a magyar nemzetközösséget akaratközösséggé változtassa át. Az akaratközösséget nagy eszmék mozgassák.* Ez azonban hit nélkül semmit nem ér. *Akarat, eszme, hit: ezek adják meg a jövőben való rendithetetlen bizalmunkat.*

A közönség lelkes ünneplésben részesítette mindkét előadót.

Dr Karácsony Sándor előadása a nevelői gondoskodásról

Bevezetőjében arra mutatott rá a kiváló előadó, hogy nekünk magyaroknak szükségünk van helyesen nevelésre, mert sokféle nevelési lehetőséget próbáltak ki eddig, amely nem is felelt meg mindig a mi természetünknek a magyar lélek természetének.

A magyar észjárás, magyar világnézet mestere nagy hatással hirdette, hogy egészséges vágyaink és nosztalgiánk mindig a haladás felé vonz. *A régi tanítási rendszer megállott, beteg, haldoklik és csőd felé közeleg.* Ezért van szükség változásra, ami csak a mi szükségletünket elégíti ki, de mi azonosak maradunk. A nevelni akaró ember már kijegecesedett gondolkozással áll szemben a nevelendő egyénnel, aki még teljesen kialakulatlan és vágyik valamire. *A régi nevelési rendszer kiment a divatból.* A nevelésben a gyermeket teljes jogú emberként kell kezelni s meghalt az a nevelési rendszer, amelyik nem ezt teszi. A gyermek autonóm lény, aki nem veszi tekintetbe a mostani nevelési elvet. Önmagára kell hagyni a gyermeket, hadd fejlessze ki magát a maga törvényei szerint, mi csak résen álljunk, hogy szükség esetén irányíthassuk.

A gyermeket csak az tudja nevelni, aki játszva adja tudtára a maga mondanivalóját aztán következik a munka kategóriája s végül megszoktatja a társadalmi kötelességekre, ami már a középiskola utolsó évében következik el. A legtöbb mai oktató csak iskolamester, s oda kell jutni mindenkinek, hogy megértse az ifjúságot, melyet öntörvényei szerint fog nevelni s akkor valóban növelni is fogja a jövendőt, melytől függ életünk is. Karácsony Sándor hisz abban, hogy a jövendőt alakító nevelők már egy új hajnal hasadását érték el s ettől függ a magyar élet további fejlődése.

Mai előadások

8—9. *Dr. Mindszenthy Béla:* »A magyar sorskérdések alapfeltételei«. 9—10: *Alföldy Alajos,* a nemzetpolitikai ügyosztály vezetője: »A társadalom szerepe és feladata a propagandában«. 10—11: *Vitéz Törs Tibor,* a képselőház alelnöke: »A keresztény nemzeti sajtó megszületése:

Ma este lesz a Nyári Egyetem hangversenye

Ma este a Bikában ½9 ó. kezdettel lesz az ezévi hangverseny, melyen kiváló operaénekesek és balettművészek fognak szerepelni. Az est műsorán a legkiválóbb magyar és idegen szerzők művei szerepelnek. Az Operaház művészei közül szerepelnek *Géczi Éva, Járay József, Orosz Júlia* és *Zsedényi Károly* A hangverseny iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik s városunk zenei- és tánckedvelő közönsége nagy számban vesz részt a hangversenyen. A Nyári Egyetem rendezősége lehetőséget ad a nem nyári egyetemi hallgatóknak is a hangversenyen való részvételre de helyről csak előzetes bejelentés esetén tud gondoskodni

Dohnányi Ernő lemondott a zeneművészeti főiskola igazgatói állásáról

Utóda Zathureczky Ede

A Kormányzó Úr a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *dr. Dohnányi Ernőt,* a m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola főigazgatóját és annak vezető tanárát a jelenleg V. fizetési osztályban lévő állásában való meghagyása mellett a főigazgató állása alól saját kérelmére felmentette és a hazai zenei életben szerzett érdemei elismerésül az Országos m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola tiszteletbeli igazgatójává kinevezte. Egyúttal *Zathureczky Edét,* az Országos m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola jelenleg V. fizetési osztályban lévő tanárát az Országos m. kir. Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola főigazgatójává kinevezte.

A közönség szava

Úgy saját, — mint mások közérdekű felszólalásának eredményes volta bátorít arra, hogy kérjem alábbiaknak b. lapja legközelebbi számában leendő szíves közzétételét: 1. »*A Monti ezredes u. 8—10. sz.* (Vidoni szalámigyár) hátsó kapujánál levő *szemétdomb* ismét virágkorát éli; 3—4 hétig (sőt tovább) gyűlik ott a közrend, köztisztaság és közegészségügy nagyobb dicsőségére nemcsak az utcáról, hanem a környező lakásokból is kihordott undorító szemét, amely közt döglött macskától kezdve minden feltalálható s amely csak akkor tűnik el, ha a köztisztasági vállalat egyik-másik kocsisának eszébe jut véletlenül arra is irányítani lovait.«

2. »A Domb u. 19. sz. ház hátsó részénél (a kanyarban) és a Lorántffy u. 23. sz. ház kapuja előtt a járda téglái részben felszedve, részben elhordva vannak, ami az esteli sötétedés beállta után közlekedők testi épségét veszélyezteti, mert bizony ott könnyen lábtörés szenvedhető.«

Kérem fenti anomáliákra az illetékesek figyelmét b. lapja útján felhívni. *Régi előfizetőjük.*

Uj nyomon folyik a kutatás a likőrgyáros gyilkosainak kézrekerítésére

Lehetséges, hogy nem Csordásné és társa a tettes

A budapesti főkapitányság tovább folytatja a nyomozást Schrank likőrgyáros bűnügyében tekintettel arra, hogy a gyanusított 18 éves szőke asszony és barátja állhatatosan tagadják, hogy ők lennének a gyilkosok, más irányban is folyik a kutatás. *Keresik azt a szőke nőt, aki minden szombaton délután vendége volt a 70 éves likőrgyárosnak.*

A szép *Csordás* Gyuláné a kihallgatáson kijelentette, hogy bár több férfivel kötött ismeretséget az utóbbi időben, a meggyilkolt likőrgyárost nem ismerte, egy másik likőrgyárossal került érintkezésbe. *Politzer* is tagadja, hogy ismerte volna a 70 éves likőrgyárost. Kolozsvárra csak azért utaztak, mert Csordásné kérte, hogy vigye el vidékre is egyszer, mert még nem volt Budapesten kívül sehol. Az utazáshoz 350 pengőt egy ismerősétől kapott kölcsön.

A rendőrségen lehetségesnek tartják, hogy nem ők a tettesek.

Céltudatos, nagyvonalú munka jegyében folyik a Cserkészparkban a harmadik ifjúvezetőképző tábor

Debrecenben ez év nyarán már a harmadik ifjúvezetőképzőtábor nyilt meg a napokban. A Cserkészpark zöldelő lombjai között húzódik a sátorváros s ebben a sátorvárosban 214 ifjúvezető kap kiképzést hogy majd az új leventeévben oktassa leventebajtársait. Kemény vezényszavaktól és vídám nótázásoktól hangos a Cserkészpark s a tábor leventéi céltudatos, komoly munkával készülnek a szebb jövőre.

Amikor megérkeztünk a tábor területére, napbarnított, vídám levente arcok figyelnek éppen az előadóra, aki a korszerű honvédelemről tart ismertető előadást. Feszült figyelemmel hallgatják az ifjú vezetők a szakszerű ismertetést. A tábor leventéi között megtaláljuk a társadalom minden rétegét s ebben a táborban bajtársi közösségben élnek és egy célért küzdenek a jövő Magyarország harcos katonái.

A tábor parancsnoka Tőzsér László körülvezet bennünket a tábor területén, miközben részletesen ismerteti a leventeintézmény és egyúttal az ifjúvezetőképzés lényegét és célját

— A legfontosabb célunk az ifjúságnak megfelelő vezetése —, mondja Tőzsér László táborparancsnok és ezt úgy érjük el, — hogy igazzá tesszük azt a jelszót hogy az ifjúság az ifjúságé, tehát az ifjúság vezesse magát az ifjúságot. Az ifjúvezetőképző táborban komoly munkaeredménye ként vezetőket termelünk, akik hasznos tagjai lesznek majd az új alapokra fektetett leventemozgalomnak.

— Az ifjúságot a bevált tanítási módszer szerint a forgószínpad rendszer szerint oktatjuk és képezzük ki. Ez a forgószínpad rendszer abban áll, hogy rajonként körbe állanak az ifjúvezetők és a húszperces előadásokat meghallgatva harangszóra cserélnek és így az öt előadót meghallgatva fejeződik be a forgószínpad. Ennek abban is megvan a maga előnye hogy az egyes kiképzők mindig ugyanazt az anyagot adják elő az ifjúvezetőknek s így ha az első előadása nem sikerül valami jól az bizonyos, hogy az ötödiknél már kiváló előadóvá válik.

Ezután megtudjuk, hogy a napi munkarend a következő. Reggel hat órakor ébresztő, majd reggeli torna után reggelizés. — 8 órakor megkezdődik a foglalkozás és egészen délig tart. Az ebéd 1—3 óráig van s a megérdemelt pihenő után ujra munkára kel a leventék hada. Délután aztán másfélórás torna is van a munkarenden, mert a jövő leventéinek testben is edzett katonáknak kell lennie. Vacsora után pedig lángra gyúl a táboritűz. Az ifjúvezetők körülülik és meghallgatják az előadókat majd pedig az est leszállítával nyugalomra hajtják fejüket, hogy másnap újult, frissült erővel lássanak hozzá a komoly munkához...

Éppen a vacsorakiosztásnál járunk, a finom lekvárostésztát jóízüen fogyasztják el a tábor résztvevői. Van a táborban egy nagyevő ifjúvezető is s ő külön mindig kétszer kap mindenből. Kovács László a neve s elmondotta, hogy ketten vannak a családban s mindkettő ilyen nagyevő. Hatalmas adag lekvárostésztát valósággal lenyeli és a többiek még javában esznek, mikor ő büszkén jelentkezik a második adagért. A táborparancsnok engedélyt ad arra, hogy annyit egyen, amennyit akar. Láthatjuk, hogy itt élelmezésben nincs hiba, Mindenki annyit eszik amennyi jól esik. Jól is néznek ki ezek a napbarnított leventék és bizonyára mindenki felszed magára egy keveset a táborozás ideje alatt.

A tábor résztvevői között egyetemisták is vannak s ezek közül Varga Miklóst, a sportkörökben ismert egyetemista intézőt kérdeztük meg, hogy tulajdonképpen mi indította arra, — hogy résztvegyen az ifjúvezetőképző táboron..

— Nagyon szeretem az ifjúságot és éppen ezért ismerni is akarom. Ha közöttük élek, akkor ismerhetem meg legjobban. Megértettük mi egyetemisták az idők szavát és boldogan, örömmel önként jelentkeztünk, hogy ezzel előbbre vigyük a nagy célt, melyért ma küzdünk és harcolunk.

A komoly munka mellett nem hiányzik a tábor vídám élete sem Az ifjúvezetők azért küzdenek, hogy vezetőik elismerését kivivják. A táboritűz rendezésében pedig magas szinvonalú, szórakoztató számokkal szerepelnek és így a nagyközönség meleg szeretét is megnyerik. A közönség részére vasárnap este 8 órai kezdettel nagyszabású táboritüzet rendeznek az ifjúvezetők.

Búcsúzáskor meleg szeretettel válunk meg a tábortól és az úton arról gondolkozunk, hogy a magyar ifjúság, a jövő nemzedéke milyen egyenes és céltudatos úton halad az új ezredév felé...

A debreceni tűzoltóság új autószerei

A tűzrendészeti kormányrendelet alapján a városok tűzoltói felszerelésének mennyiségét a belügyminiszter állapítja meg. A legutóbbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy a városok nem rendelkeznek megfelelő tűzoltószerekkel, ezért vitéz dr. Kiss Lajos országos tűzrendészeti felügyelő javaslatára és hathatós közbenjárására a *belügyminiszter nagyteljesítményű motorfecskendőt rendelt meg és azokat szétosztotta a városok és községek között. Debrecen részére egy 2500 percliteres, egy 1500 percliteres autófecskendőt és öt 800 percliteres motorfecskendőt utalt ki.*

Az autófecskendőket vitéz dr. Roncsik Jenő tűzoltófőparancsnok és Török István tűzoltófelügyelő Budapesten vették át és hozták le Debrecenbe. *Az öt motorfecskendő pedig a napokban érkezik meg vasúton.*

E szerekkel a debreceni tűzoltóság korszerűsítése nagy lépésekkel haladt előre. Dr. Kölcsey Sándor polgármester pedig már előzőleg megbízást adott a műszaki ügyosztálynak, hogy *a tűzoltólaktanya bővítési terveit készítse el, hogy a fejlődés folytán szítse el, hogy a fejlődés folytán zésre álljanak.* A terv kivitelére azonban csak a háború után kerülhet sor az építkezési anyagok hiánya miatt.

Meteor Mozgó műsora

Csütörtökön fél 5, fél 7, fél 9 órakor utoljára!

Szilassy, Simor, Turay, Rajnai és Makláryval

Gyurkovics fiúk

Pénteken: szünet.

Szombattól: A LÁP VIRÁGA.

Vígszínház mozgó

MA ELŐSZÖR!

A szenzációs magyar filmdráma:

ÉLETRE ITÉLTEK!

Jávor, Petrovich, Somlay, Hidvéghy, Juhász, Makláry, Péri Piri a főszerepekben.

Előadások: ½5, ½7 és ½9.

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR!

ALIDA VALLI ÚJ FILMJE:

ELTITKOLT SZERELEM

Férfi főszereplő:

FOSCO GIACHETTI.

Előadások: fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

Apolló filmszínház

Ma utoljára: Hivatása orvos.

Holnaptól! Péntektől!

Hans Albert főszereplésével

CARL PETERS

Monumentális történelmi filmjáték.

Előadások: fél 5 fél 7, fél 9 órakor.

A Nemzetvédelmi Akadémia tanfolyamain egyaránt résztvesz a felsőházi tag és a kazánkovács

A nemzetvédelmi munka jelentőségéről beszél Turmezei László, a Nemzetvédelmi Akadémia ügyvezető igazgatója

Napjainkban igen előtérbe kerültek azok a kérdések, melyek a nemzetvédelem problémáival foglalkoznak. E kérdések egyik legkiválóbb szakértőjével: **Turmezei Lászlóval, a** Nemzetvédelmi Akadémia ügyvezető igazgatójával volt alkalmunk beszélgetni, aki most a Nyári Egyetemre jött Debrecenbe s itt a rendkívül nagy érdeklődéssel kísért nemzetvédelmi előadássorozatot nyitotta meg.

— A Nemzetvédelmi Akadémia tavaly, 1920 november 20-án nyílt meg Budapesten. Egésznapos és esti tanfolyamokat rendeztünk. A hallgatóságnak csak egy részét alkották a pestiek, nagyrészük azonban vidékiekből állott. Először csak férfiak, de később nők is beiratkozhattak a tanfolyamra, mely teljesen díjtalan. Aztán a vidéken, így Kolozsváron, Újvidéken, Salgótarjánban, Diósgyőrben is megnyílt az akadémia s most Debrecent is tervbe vettük.

— Eddig körülbelül 1000 végzett hallgatója van az akadémiának, mely az Országos Nemzetvédelmi Szövetség keretében működik. E számmal teljes mértékben meg lehetünk elégedve.

— Az előadások szakirányúak, de mindig a nemzet problémáival kapcsolatosak. Foglalkozunk honismerettel, nemzetismerettel, fajtaismerettel, honvédelemmel, magyarságtudománnyal, a népi és erkölcsi erőkkel, a nemzet és a faj összefüggésével. A célunk a magyar társadalom öntudatosítása és az öntevékenységre való serkentés.

— Az eredményt a tanfolyamok elvégzése után is tudjuk ellenőrizni. A Nemzetvédelmi Akadémia volt hallgatóival is megtartja az összeköttetést. Egyéni levelezést folytat, összejöveteleket rendez számukra. Most pl. kiváló találkozási alkalom a Nyári Egyetem.

— A hallgatók elszállásolása rendszerint úgy történik, hogy különböző vidékek fiai kerüljenek közel egymáshoz. A vidék megismerje Budapestet, a délvidéki a felvidékit és erdélyit. Nagyszerű alkalom ez a gondolatok kicserélésére, egyes kérdések sokoldalú megvitatására. Az akadémia hallgatói szétviszik a hírt és ennek nyomán egyre több helyen sürgetik az akadémiák felállítását.

— Nagy szerepe van a munka nagyvonalúvá és értékessé tételében vitéz Faragó Ede országgyűlési képviselőnek, akadémiai igazgatónak, aki egyúttal a Nemzetvédelmi Szövetség alelnöke is. Szintén nagyon tevékeny munkatárs dr Mindszenthy Béla is, aki különösen az akadémia gyakorlati megvalósításán fáradozik.

— Nagyszerű előadógárda áll rendelkezésünkre, akiknek egy része pesti, más része vidéki. Érdekes, hogy bár ezek az előadók az ország legkülönbözőbb vidékeiről jönnek, a lényeges kérdésekben mindnyájan egyformán foglalnak állást, természetesen az egyéni jelleget, egyéni ízt megtartva. A magyar szellemi egészségnek, az egységnek legbiztosabb záloga ez.

— Vannak kevésbbé képzettek is a hallgatók között?

— Hogyne. A legkülönbözőbb társadalmi rétegek képviseltetik magukat. Volt olyan tanfolyamunk, amelyen a felsőházi tag és a kazánkovács egyaránt megjelent. Így nagy szerepe van e tanfolyamoknak a társadalmi rétegek egymáshoz közelebb vitelében is, elősegítik a szociális kiegyenlítődési folyamatot. A tanfolyam minden egyes résztvevője egyformán ellátásban részesül.

Az előadásokat megbeszélések, megkötésnélküli viták követik. Közös kirándulásokon, tanulmányi utakon, filmbemutatókon, hangversenyeken is résztvésznek a tagok. Szociográfiával is külön foglalkoznak.

— Öröm látni, hogy az alsóbb néprétegekhez tartozókban milyen sok a tudásszomj. Szinte éhezik a magasabb szellemi javakat. S boldogan látjuk, hogy a magyar munkásság, a magyar parasztság nagyon éles szemmel meg tudja különböztetni az igazi értékeket, igazságokat.

— Most különben az erdélyi tanítók és gazdáinak részére rendeztünk cserkésztáborszerű előadássorozatot a hárshegyi cserkészparkban. Meg vagyunk győződve a biztos eredményről, hiszen különösen a tanítóság és tanárság hivatott arra, hogy a megszerzett tapasztalatokat tovább is adja.

— Most az őszi és a téli tanfolyamokra készülünk — fejezi be nyilatkozatát Turmezei László. — Mindenfelől olyan nagy az érdeklődés, hogy biztosak vagyunk a sikerben, mely nem is maradhat el, hiszen a célunk a legnemesebb: felemelni, tanítani a magyar népet, hogy eggyéforrva még jobban megerősödjék és kiállja minden idők viharát.

Vasárnap iktatták be Mezey Bélát a kocsordi lelkipásztori állásba

Ismeretes, hogy Mezey Béla lelkipásztor, aki huszonnégy éven át végzett Debrecenben lelkészi munkát, ebből hét évet mint nyilastelepi lelkipásztor töltött el, ez év augusztus elsejével elcserélte állását **Sipos Károly** kocsordi lelkipásztorral. Vasárnap délelőtt volt az ünnepélyes beiktatás, — amelyre a lelkipásztornak debreceni tisztelői számos jókívánságot küldtek. A nyilastelepi volt gyülekezetből többen személyes megjelenésükkel adták bizonyságát ragaszkodó szeretetüknek. — Jelen voltak a beiktatáson **dr Juhász László** ny. lelkipásztor, — **Orosz János** segédlelkész, **Kiskéry Zoltán** presbiter, **Pusztai József** presbiter, **Garbóczi Bertalan** egyházrészi tanácsos feleségével, **Balogh Istvánné, Miskolczi Imréné.**

A virágokkal gyönyörűen feldíszített és a hívek hatalmas seregével megtöltött templomban **Kósa Zsigmond** györteleki lelkipásztor, e. m. tanácsbíró intézett szép beszédet az új lelkipásztorhoz, Máté ev. 10 r. 5—14 v. és 28 r. 19—20 v. alapján és iktatta be hivatalába. Szólott arról, hogy a lelkipásztor mindig Jézus Szövetségében jár, a gyülekezetnek soha nem személyt, hanem az Ő küldöttét kell hallgatnia. Megható aktus volt, amint beszéde végén átnyujtotta a Szentírást ezen szavakkal: „Vedd ezt a Könyvet! Ez legyen az életed!"

Ezután Mezey Béla lelkipásztor igehirdetése következett az I. Kor. 3 r. 11—15 versel alapján. Megrázó erejü prédikációban szólott Krisztusról, mint az egyetlen fundamentumról és arról, hogyan kell arra az Isten akarata szerint építeni. „A lelkipásztornak, — mondotta — soha nem szabad megtévedni és munkaprogramját, életét a sikerek szempontjából összeállítani. A lelkipásztor számára egyetlen feladat van: az Evangéliumot hirdetni alkalmas és alkalmatlan időben, vinni az emberi lelkeknek akkor is, ha elutasítják, ha rosszindulattal fizetnek érte". Nem lehet feladatom az — folytatta — hogy itt programmbeszédet mondjak. Tulajdonképpen el is mondottam: evangéliumot és keresztet, a keresztről szóló evangéliumot akarom hirdetni a gyülekezetnek Isten segítségével. El vagyok készülve, hogy találkozom nehézségekkel, akadályokkal. Tudom, hogy lesznek, akik nem vállalják a kereszthordozást és elutasítanak engem a Krisztus keresztjével, mert keresztyénné lenni nagyon könnyü, de keresztyénnek lenni szinte megoldthatatlannak látszó nehéz feladat. Az a vágyam, hogy az ítélet napján ebből a gyülekezetből sokan álljanak velem együtt az Örök Bíró előtt és elvehessük az egyetlen jutalmat: az örökélet ragyogó koronáját".

Imádságában kegyeletes szavakkal emlékezett meg a lelkipásztor a kocsordiak legújabb hősi halottjáról **Jóni Sándorról**, aki önként ment katonának és most 19 éves korában hősi halált halt.

Az istentisztelet után a templomban az egész gyülekezet részvételével a presbiterium díszgyülést tartott. Itt az elnöklő **Kósa Zsigmond** lelkipásztor e. m. tanácsbíró értékes beszéd kíséretében bízta rá az új lelkipásztorra a kocsordi gyülekezet külső gondozását is. Átadta a lelkipásztori hivatal pecsétjét e szavakkal: „Ahová ezt a pecsétet odaütöd, az az igazságnak és valóságnak pecsétje legyen azon az íráson. Az Istennek kegyelme és áldása vezessen és kísérjen ebben a munkában is, hogy amikor építője leszel belsőleg a kocsordi anya szentegyháznak, megtartója és építője légy külső épületének is". A presbiterium nevében Szántó Imre, Bakos Károly és Katona Károly presbiterek üdvözölték Mezey Béla lelkipásztort, biztosították szeretetükről és támogatásukról és kifejezték bizakodó reménységüket új lelkipásztoruk munkája iránt, amire nagy szüksége van a sok próbatétellel sújtott kocsordi gyülekezetnek.

A község nevében **Éles Zoltán** főjegyző üdvözölte a lelkipásztort a község lakóját és a barátot. — Komoly és igen tartalmas szavaiban kifejezést adott annak a reménységének, hogy nemcsak az egyházközségnek, hanem a politikai községnek is mind szellemi, mind anyagi előhaladásán munkálkodni fog. **Pótor Dániel** igazgató-tanító Isten áldását kérte a lelkipásztorra, hogy a gyülekezetet nyugodt és csendes élet kikötőjébe vezethesse. Ebben a munkájában mindenkor számíthat a tanítótestület buzgó munkálkodására. A szeretet hangja csendült ki a többi üdvözlésekből is, — **Jármy Jánosné és Jakab P. Sándorné** a bibliakör nevében, **Katona Boriska s Jakab P. Boriska** a leánykör, **Szabó Ernő** az ifjúsági egyesület és leventeegyesület nevében mondtak üdvözletet.

Mezey Béla lelkipásztor megilletődve köszönte meg az üdvözléseket. „Tudom — mondotta több bek között —, hogy mire vállalkoztam, nem játék, nem könnyü feladat. Hogy mégis el merem fogadni, nem azért van, mintha különös bölcseséget, vagy erőt éreznék magamban. Nincs más bölcseségem, nincs más erőm, — nincs más segítségem, csak az, amit az élő Isten az én számomra adni jónak látott". Igérte, hogy azokból a lelkekből, akik most az ő pásztorolása alá adatnak, egyet sem enged elveszni.

A gyülekezet éneklése után véget ért az ünnepélyen beiktatás, amelyen szeretettel ölelte szívébe egymást: **Mezey Béla az új lelkipásztor és a kocsordi gyülekezet.**

Panaszos beadvány a jégszállítás körüli hibák miatt

Olyan panaszt nyujtottak be a városházán a polgármesterhez, amelynek bizonyára élénk visszhangja lesz és sokan várják az orvosló intézkedéseket. A beadványt dr. Lengyel Zoltán főorvos, törvényhatósági bizottsági tag írta. Arról szól, hogy az utóbbi időben sok panaszra adokot a jég házhoz szállítása. Elsősorban későn viszik ki a jeget, ami a mai bélhurutos járványos világban közegészségügyi szempontból különféle veszedelmet rejt magában. A jegeskocsikon 11—13 éves gyerekek viszik ki a jeget, nem várják meg, míg a házban lakók érte mennek, alig hogy kiáltanak: jegesl már mennek is tovább és nagyokat nevetnek rajta, hogy az emberek szaladnak a kocsi után a jégért. Ezek a fiuk nagyon gorombák, különösen a nőkkel szemben. Súlyosabb panasza a beadványnak, hogy aki féltábla jeget vesz, rendszerint csak ennél kisebb darabot kap, voltaképen árdrágítást követ el az eladó. Végül sürgős vizsgálatot és megtorló illetőleg javító intézkedést kér a polgármestertől.

A halasi zsebkendő

Irta: HARSÁNYI ZSOLT

Örvendetes divat tüzetesen utána nézni a hagyományoknak. Közkeletü jelszó, hogy magyarabb magyaroknak kell lennünk, ennek pedig nincs más módja, mint pontosan megnézni: mi a magyarság. Elfeledett, vagy kallódással fenyegető részleteiben kell megkeresni a hamisitatlan, el nem mázolt lelket.

Ilyen kicsiny részlet a halasi csipke. Mostanság többen foglalkoznak ezzel is, mint azelőtt. De természetesen a mai élet buzgó munkásai foglalkoznak vele, tehát fiatalok. Már pedig — irja egy magyarsági dolgokban erős érzékü olvasóm — a hetven esztendőn túllépett öregek is olvasnak. Azok pedig, ha annakidején nyitott szemmel jártak az életben, személyes tapasztalatokra emlékeznek.

A halasi csipke művészi rajzának szépségét, finomságait nem azok a mostani korifeusok (egyébként lelkes és jóhiszemü emberek) fedezték fel, akiknek ezt az érdemet mostanában tulajdonitják. Aki még emlékszik a mult század hatvanas éveire, jól ismerhette akkor a halasi csipkét. Az egész ország ismerte. De nagy szolgálatot tett a magyar népmüvészetnek Dékány rajztanár s az a Markovits nevü hölgy, akik nagy fáradságot szenteltek annak, hogy a halasi csipkét piacra dobva népszerüsitsék.

Volt tanitónő Halason, aki a kézimunkázás tanóráin egész pályája alatt halasi csipkére oktatta a kislányokat. A Bikády-, Túró-, Gyenizse-családok jómódu kisasszonyai még a nyári vakáció alatt sem hagyták abba a munkát, mert ősszel kézimunkakiállitást rendeztek az iskolák. Arra nagy buzgalommal készültek. Halasy bátyám, aki levélben szól hozzá a halasi csipke kérdéséhez, elmondja, hogy mint elemista diák tanitója volt annak, miképen maradt meg a levegőben gyermeki sárkány gyanánt a lehelletkönnyü kézimunka. Lassan imbolygott a légben, mig röpte valami szilvafáig nem sodorta. Történt, hogy a kézimunkázó lányok kiállitásra szánt legszebb darabja fennakadt a fán. Persze a kisfiúhoz fordultak, hogy hozza le. A gyermek vállalkozott rá, de jutalmat követelt. Az egyik kislány kihúzta kötenyéke zsebéből legnagyobb kincsét. A zsebkendőt. Eredetileg fehér volt az, de apró tulajdonosa már eleg régen használhatta és igy nem maradt hófehér. Mondjuk, Izabella-szinü. És most egy kis kulturhistória következik, vagyis magyarul mai velődéstörténet.

— A halasi gyermektársaságban akkortájt ritka kincs volt a zsebkendő, — meséli a tevélíró, — nem volt még közhasználati tárgy. Az orrtörlést a »férfiak« kabátujjuk elejével intézték el. A kiskoru hölgyek pedig felemelték felső szoknyájukat és a fitos orroocskát beletörölték az akkor rendszerint fehér szinü felsőszoknyába.

A ritka jutalom reményében a hős felmászott a fára és lehozta a csipkét. Halas hirnevének zálogát szorongatta a markában. Most már az egész világon hires a halasi csipke. Az nem változott, éppen olyan ősi módon szép, mint régente. De a halasi zsebkendő-használat már elharapódzott a gyerekek közt is. Haladunk a korral. De vajjon melyik idő a jobb? A rendezett orrtörlésü kor békességben, vagy a mai, mikor nem hagyják békén a rendezett orrtörlésü magyarokat?

Ismeretlen Csokonai-versek Kismarján

Valahányszor újabb meg újabb ismeretlen Csokonai-versekről adnak hírt a hirlapok, majdnem olyan kétség fog el, mint mikor az Oroszországot járt magyar ember azzal kelt maga iránt lármás érdeklődést, hogy ő megtalálta Szibériában Petőfi sírját, a sírfeliratot elolvasta, sőt le is másolta.

A most felmerült hírnek, hogy Kismarján ismeretlen Csokonai-versek találhatók, komolyabb szint ad az a körülmény, hogy Nagyvárad főispánja és polgármestere, dr. *Hlatky* Endre és dr. *Soós* István urak is érdeklődtek a dolog iránt. Kismarján, a Bocskayaknak ebben az ősi fészkében járva, a parochián maguk vették kezükbe a körülbelül 150 éves bőrkötésü kéziratos kopott könyvet, melyben ismeretlen Csokonai-versek foglaltatnának, talán magának Csokonainak saját kezével bejegyezve.

Igy olvasható ez az Uj Magyarság 1943 aug. 6-i számában egy tárcaszerü cikkben, melynek szerzője, dr. L. Kiss Ibolya azért vett részt ebben a felfedezői kirándulásban, mert a kismarjai eklézsiának volt valaha lelkipásztora anyai szépapja, Imre József és a Csokonai verseivel együtt ennek az ősének a nyomdokait is szerette volna felkutatni.

A tárcaíró a kirándulás elbeszélésébe sok felesleges dolgot belevegyit, amik nem tartoznak oda és amikkel nem kívánok foglalkozni, de egyet nem hagyhatok megjegyzés, illetőleg cáfolat nélkül. *Kazinczy Ferenc sohasem bujdosott Kismarján*, amint dr. L. Kiss Ibolya állítja és még kevésbbé szántott a kismarjai határban paraszti ruhában, hogy üldözői rá ne találjanak.

Nagyvárad főispánját és polgármesterét mindenesetre dicséret illeti, hogy komolyan érdeklődtek a Csokonainak tulajdonított versek iránt és hogy a magukkal vitt kéziratos ódon könyvet megakarják mutatni Csokonai-szakértőknek. Legyen szabad mindjárt meg is neveznem két ilyen szakértőt. Az egyik *dr. Pap Károly* ny. egyetemi tanár, a debreceni Csokonai-kör elnöke, a másik *dr. Gulyás József* sárospataki kollégiumi tanár, a Harsányi—Gulyás-féle teljes Csokonai-kiadásnak a társszerzője. Nekik könnyü alkalmuk lesz a kismarjai kötetet Csokonaina" Debrecenben és Sárospatakon őrzött eredeti kéziratával összevetni és más szempontból is vizsgálat alá venni.

E szakszerű vizsgálat előtt nem kívánok határozott nyilatkozatot tenni, de erős a feltevésem, majdnem kétségtelenül meg vagyok győződve, hogy a kismarjai kötet nem egyéb, mint egy olyan vegyes versgyüjtemény, amilyent százszámra állítottak össze 100—150 évvel ezelőtt kollégiumi nagy diákok, irodalomkedvelő iskolázott emberek a maguk gyönyörűségére és barátaik szórakoztatására. E kéziratos antológiáknak nagy része elkallódott, de közülük sokat megőrzöttek a könyvtárak, főkép a debreceni, sárospataki és pápai, de bizonyára a marosvásárhelyi és nagyenyedi kollégiumok könyvtárai is. E kéziratos gyüjteményekben helyet foglaltak érzékeny szerelmi dalok, és hazafias énekek, névnapi köszöntők és más alkalmi versek, tréfás elbeszélések és vidám párbeszedes művek néha olyan vaskos tartalommal, mely miatt ezek a termékek a cenzura nélkül sem juthattak volna a nyomda nyilvánosságára.

Bármilyen erős ez a meggyőződésem, magam örülnék legjobban, ha a kismarjai kötetből, mondjuk kódexből valóban ismeretlen Csokonai-alkotások kerülnének felszínre és mielőbbi nyilvánosságra. Ez esetben nekem, aki több mint félszázad óta foglalkozom Csokonai életének és irodalmi munkásságának változatos kérdéseivel, újabb alkalom nyilnék életem végén is soha el nem muló hódolattal feltekinteni arra az *égi tünményre*, melyet Csokonai Vitéz Mihálynak nevez a magyar irodalomtörténet. *Kardos Albert.*

— **A Magyar Aero Szövetség Horthy István repülő emléktúrát rendez,** melyen 25 gép vesz részt. A gépek augusztus 14-én indulnak és Ungvárról Kolozsvárra mennek. Másnap a Székelyföld városai felett repülnek el. Marosvásárhelyen vasárnap délután lesz a székelyföldi repülőnap.

DEBRECZEN 6 OLDAL 1943 VIII 12

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata augusztus hó 7-én reggel 8-tól augusztus hó 14-én reggel 8-ig „Kossuth" Piac u. 26., telefon: 29-56. — „Magyar korona" Válvin-tér 15., telefon: 16-06. „Arany János" Csapó u. 66. sz. telefon: 11-78. — „Hungária" Szoboszlói út 4, telefon: 32-50.

Hercegi gyermekek a vendéglőben

A Marosvásárhelyen megjelenő „Székely Szó" írja:

Szokás szerint ma is bejöttem az egyszerű polgári vendéglőbe, ahol törzsvendég vagyok. Miska hozta azonnal a húslevest májgombóccal, enni kezdtem. Mellettem a széken feküdt a kalapom, békesen pihent szegény, elkábulva a naptól. Egyszer csak szöszke, másfél-, vagy kétéves gyermek tipegett mellém, a kezében evőkanállal és elkezdte a levegőt kanalazni a kalapomból a székre. Eton-frizurás hölgy terem a gyermek mellett, kézenfogva, elnézést kérően felém mosolyog és elvezeti. A csöppség méltatlankodva totyog mellette.

Öten ülnek az asztalnál, egy világoskék ruhás, feltűnően szép, feketehajú hölgy, egy barnaruhás hölgy (aki a babát visszavitte) egy kékruhás hölgy és két szőke, pufók gyermek, a nagyobbik leány, a kisebbikről sajnos nem tudom, hogy fiú, vagy leány. A három hölgy ebédelt volna, de hol az egyik, hol a másik kis gyermek ugrott föl és szaladt el, a kisebbik mindig a kalapomhoz, a nagyobbik pedig a kijárat felé.

Különösen a kicsi emelte bámulatos tökélyre az „elszakadás taktikáját". Még le sem ültették, máris felugrott és elrohant.

A világoskékruhás hölgy — a mama — egy darabig türte a felugrást, azután fogta a babát és az ölébe vette. No, lett erre olyan sírás, acsarkodás, hogy csak úgy zengett volna az étterem, ha a másik kékruhás hölgy gyorsan át nem veszi a kis zsarnokot és ki nem viszi az utcára.

A nagyobbik csendben ült néhány percig, azután megszólalt: „Édesanyám, mikor jönnek vissza?" ezzel már fel is ugrott, táncléptekkel a kijárathoz szaladt, azután szélsebesen visszafutott, leült, felugrott, kiszaladt, visszajött, mindig boldogan ujságolta, hogy „Édesanyám már jönnek". De bizony nem jöttek.

A két hölgy viszonylag nyugodtan megebédelt, zöldborsót, borjúnyelvet ettek, az almáslepényt szépen becsomagolták a papiros szalvétába, elszivtak egy egy cigarettát, a kislány bebaran golta az egész éttermet, figyelmesen megnézett egy-egy vendéget, megdöngette apró öklével a nagydobot, megsimogatta a tulajdonos kiskutyáját, de a harmadik hölgy még mindig nem érkezett vissza.

A társaság szedelözködött, fizetett, majd távozott.

Rajtam kivül senki sem tudta, hogy a világoskékruhás hölgy **Albrecht királyi herceg őfensége** felesége, **Bocskay Katalin volt, a gyermekek pedig a fenséges pár gyermekei.**

— **Sulyok István erdélyi püspök**, nagyváradi lelkész utóda dr Incze Gábor budaposti vallásoktató lelkész lett. Az ünnepélyes beiktatása szeptember 19-én megy végbe Nagyváradon.

— **Szent István-napi búcsú a Nyilastelepen.** A nyilastelepi ferencesek csoportja nagy bensőséggel készül megünnepelni templomuk védőszentjének ünnepét. Délelőtt 9 órakor körmenettel egybekötött ünnepélyes nagymise lesz, mely alatt a Gömöry zenekar játszik vallásos zeneszámot. Délután 6 órai kezdettel pedig a MÁV műhelytelepi iskola udvarán műsoros fagylaltdélutánt rendez, melyen P. Kiss Szaléz plébános tart beszédet. Úgy a délelőtti nagymisére, mint a fagylaltdélutánra az érdeklődőket ferences lélekkel szeretettel várja a rendezőség.

* **SPHINX NYAKKENDŐ KELLERNÉL.**

Egy debreceni leány magára vállalta a budapesti likőrgyáros meggyilkolását

Megállapították, hogy semmi köze a gyilkossághoz, csak szerelmi csalódása okozta elkeseredésében vádolta önmagát — A leányt a budapesti rendőrség Debrecenbe küldi

Beszámoltunk részletesen Schrank budapesti likőrgyáros meggyilkolásával kapcsolatban megindult nyomozásról s jelentettük, hogy elfogták a gyilkosság gyanúsítottjait is. A nyomozásnak budapesti jelentés szerint igen érdekes fordulata volt, amikor egy fiatal debreceni leány, aki Budapesten tartózkodott, telefonon jelentette a főkapitányságnak, hogy ő gyilkolta meg a likőrgyárost. A debreceni leány szerepéről a tudósítás a következőket közli:

A főkapitányság bűnügyi osztályán dr **Zilahy János** rendőrtisztnek telefonon jelentette egy izgatott női hang:

— Tessék azonnal idejönni a penzióba, mert itt van egy fiatal szőke nő, aki nem más, mint Schrank Béla likőrgyáros gyilkosa. Éppen szökni akar már innen, rohanjanak ide a detektívek, hogy még elfoghassák.

A rendőrség kissé gyanúsan fogadta a bejelentést, de azért két detektív kiment a penzióba és ott már egy fiatal 17 éves leány várta őket.

— Én telefonáltam — mondta izgatottan és pirulva a fiatal leány a detektíveknek —, nem bírom tovább magamban hordani a szörnyű titkot. Én vagyok a likőrgyáros gyilkosa.

A detektívek a szép fiatal leányt elállították a főkapitányságra, ahol alighogy elkezdték a kihallgatását, **kiderült, hogy semmi köze a gyilkossághoz, csupán magára akarta vállalni a borzalmas vádat.** Még azt sem tudta megmondani, hol lakott a ligyőrgyáros és semmiféle közelebbi adatot nem tudott róla.

A feltűnően csinos fiatal leány, akit Miminek hívnak, elmondta, hogy miért mártotta bele magát ebbe a véres bűnügybe.

— Debreceni vagyok és nagyon szerettem egy ottani fiút. Össze akartunk házasodni, de tervünk elé akadályok gördültek. **Azért tovább szerettük egymást, de én egy** meggondolatlanságot követtem el. A korzón egy másik fiúval sétáltam, akire vőlegényem féltékeny volt. Emiatt összeveszetünk és én otthagyva a szülői házat s vőlegényemet, bánatos szívemmel Budapestre menekültem. Irodában akartam elhelyezkedni, mert tisztviselőnő vagyok és egy penzióban szálltam meg, míg állás után nézek. Fogyott a pénzem és nőtt a bánatom. Az elkeseredés, a szerelmi csalódás és az idegen pesti levegő annyira feldúlta lelkemet, hogy már nem tudtam mitévő lenni. Olvastam az ujságban a gyilkosságot és egy elkeseredett pillanatban felemeltem a telefonkagylót, hogy mint gyilkos vádoljab be magamat a rendőrségen.

Mimit a rendőrségen őrizetbe vették és értesítették édesanyját. A bánatos, összetört szívű szerelmes leány nem lesz sokáig a rendőrség foglya, mert visszaküldik Debrecenbe.

* **Házasság.** Laczikó Vilma és Zeke László folyó hó 7-én Debrecenben házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Aranylakodalom.** Moskovits Imre ny. MÁV felügyelő és neje, sz. Zeisler Hermina ma ötven éve kötöttek házasságot.

— **Térzene.** Kedvező idő esetén ma, csütörtök délután fél 7-től fél 8 óráig a hajdúezred fúvószenekara Somlai Ádám alhadnagy, ezreddobos vezénylésével a Déritéren térzenét tart a következő műsorral: 1. Jakó: Repülő-induló. 2. Verdi: Nabukodonozor, nyitány. 3. Ruszinkó: Magyar dalegyveleg. 4. Wenninger: „Irénke", induló. 5. Jacoby: Leányvásár, keringő. 6. Gounod: Faust, operarészletek. 7. Kacsóh: Rákóczi megtérése. 8. v. Endre: „MOVE"-induló. 9. Fricsay: „Magyar vér", induló.

— **A belügyminiszter újra megállapította az anyakönyvi kivonat és családi értesítő kiállításáért járó díjakat.** Az új rendelkezések értelmében az anyakönyvi kivonat kiállításáért járó díj 3 pengő, tekintet nélkül arra, hogy egy vagy több névmutató átvizsgálása válik szükségessé. A családi értesítő kiállításáért fizetendő díj — tekintet nélkül a bejegyzett esetek számára — 7.50 pengő. Az akár felekezeti, akár állami anyakönyvvezetők által kiállított családi értesítőért, az állami anyakönyvvezető záradékáért 1.50 pengőt kell fizetni. Ugyanannyi munkadíjat számíthat az anyakönyvvezető a fél megbízásából a családi értesítő kiállítása vagy záradékolása iránt az illetékes anyakönyvvezetőhöz intézett megkeresés elkészítéséért. Az új árak szeptember 1-én lépnek hatályba.

— **Ezer métermázsa gabonát vont ki a beszolgáltatási kötelezettség alól** 118 alsósági gazda összejátszva néhány cséplőgéptulajdonossal és mázsálóval. A csendőrség a gabonát lefoglalta és a gazdák ellen honvédelmi törvénybe ütköző büntett miatt indult meg az eljárás.

* **FÜRDŐKABÁT KELLERNÉL.**

* **Veszprémy kartellen kívüli** benzinkútnál motalkó P 1.02. Széchenyi-u. 8.

— **Több mint egymillió pengőt kerestek az egri gazdák az idei cseresznyén.** Az elmúlt idény alatt 65 vagon cseresznyét szállítottak el Egerből.

— **Repülőbomba felszedésénél szerencsétlenség történt Ploesti közelében.** A Ploesti elleni légi támadás alkalmával ugyanis számos légi bomba nem robbant fel s ezeket munkások és tűzoltók segítségével igyekeznek összeszedni. Egy ilyen légi bomba felszedésénél a bomba felrobbant és egy tűzoltót, valamint egy munkást megölt.

— **Besurranó tolvaj** Berta Jánosné Diófa-utca 9. szám alatti lakos udvaráról egy kabátot és egy zsák gyümölcsöt ellopott.

— **Szathmáry Péter temetése.** Nagy részvét mellett folyt le kedden délután fél 7 órakor a kilencvenedik életévében elhunyt Szathmáry Péter építőmester, a régi debreceni iparostársadalom egyik legértékesebb tagjának temetése. A köztemető halottasházának díszitermében délszaki növények, színpompás koszorúk és virágcsokrok között felállított ravatalt a gyászoló családtagokon kívül nagy közönség állotta körül, akiknek soraiban ott voltak: Dr Budaházy-Bruckner Ernő kir. egészségügyi főtanácsos, főorvos, dr Miszti Károly ny. tiszti főügyész, Gál Samu ny. HÉV üzletigazgató, dr Somogyi Zoltán OTI főorvos, Adamcsik Ferenc, chetneki Farkas Géza, Bot Andor, Nagy József, Tóth József MÁV felügyelők és sokan mások. A református egyházi szertartást dr Erdős Károly egyetemi teológiai tanár végezte, hálát adva a Gondviselésnek azért a sok értékért, amely az elhunyt lelkét díszítette. Mindenkor hűséges volt Istenhez és a hazafias magyar eszményekhez. A megható búcsúztató után gyászhintóba helyezték a fekete, nehéz érckoporsót s a halottaskocsira szerelt harangozókészülék hangjai mellett vonult a közönség a szép helyen fekvő sírboltihoz, ahol újabb ima és megáldás után, a dalárda gyászdala és egyházi ének közben örök nyugalomra helyezték a megboldogultat. A temetést a „Dankó" temetkezési intézet kegyeletes gyászpompával végezte.

Erdei sír

Paci erdő szélén
Régi honvédsír van.
Hős kapitány nyugszik
E távoli sírban.

Nem disziti virág
Örök nyugvóhelyét,
Márványra sem vésték
Halhatatlan nevét.

Hej pedig nagy idők
Tanuja volt régen,
Kit halálra sebzett
Künn az erdőszélen

Ellenséges golyó
Negyvenkilenc nyarán...
Személye nem rejtély,
Többé már nem talány.

Szarka István volt e
Hős kapitány neve.
Zarándokhely legyen
Sirjának szent helye.

SCHIRF ISTVÁN.

— **Hódmezővásárhelyen görényinvázió van,** a kártékony állatok pusztítják a drága baromfit. Legutóbb egyetlen ólból 23 vágnivaló csirke tünt el egy éjszaka folyamán. A hódmezővásárhelyiek most lázasan kutatnak azután a fiatalember után, akinek kutyája a multkoribban három görényt fogott néhány perc alatt. A baromfitenyésztő asszonyoknak az a véleményük, hogy inkább a görényfogó kutya tulajdonosa kapjon házanként — ahol a kutya az irtást végzi — két csirkát, mint a görény tizet.

— **A torinói bíboros-érsek megmentett egy templomot a pusztulástól** a legutolsó angol bombatámadás idején. A püspöki palota ablakából észrevette, hogy a szép barokk templom tetejére néhány foszforos bomba zuhant. **Azonnal** értesítette az óvóhelyre igyekvő papokat, riadóztatta a tűzoltókat és így a papok és tűzoltók gyors közbelépésével megmentették a régi szép templomot.

— **Kihágási ítéletek.** Hatósági közeg megsértéséért a debreceni rendőrség, mint kihágási bíróság által tartott tárgyaláson dr Papp Menyhért rendőrtanácsos, kihágási bíró Erdei Ilona Pesti-utca 35. szám alatti lakost 30 pengő pénzbüntetésre, Szücs Béla hentesmester, Hétvezér-utcai lakost 30 pengő pénzbüntetésre ítélte. Haja János Keresztesi-utca 12. szám alatti kocsmárost záróratúllépés miatt 100 pengő pénzbüntetésre ítélte a kihágási bíró.

— **Belgrádban bevezették a dohányjegy-rendszert.** A jegyhez minden húszéven felüli férfinak joga van, amit augusztus 15-ig kérvényezhet személyazonossága igazolása mellett. Később közlik a fejadagok mennyiségét, s a jegyrendszer bevezetésének időpontját.

— **A debreceni hószobrok alkotója,** Fodor József özvegyének K. P. 10 pengőt, S. M. 3 pengőt küldött szerkesztőségünkbe. Kérjük az adományokat vegye át.

— **Egy budapesti artistanőt,** Kvell Ilonát és vadházastársát, Mészáros József volt cirkuszi alkalmazottat elfogták a pécsi detektívek, mert kifosztották azt a lakást, ahol mint albérlők laktak. Kiderült, hogy a cirkuszi pár az egész országot végiglopta már, még Hajdúszoboszlón is jártak. A lopott holmikat Budapestre vitték és a Teleki-téren adták el.

— **Hirdetmény.** Értesitem a város érdekelt közönségét, hogy a Gyökérkút forgalmi kitérő bővítése ügyében f. évi május hó 20-án megtartott közigazgatási bejárásáról felvett jegyzőkönyv tartalmát a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter tudomásul vette, a forgalmi kitérőnek a bemutatott tervek szerint tervezett bővítésére a helyszínen élőszóval megadott engedélyt az idegen tulajdonban levő területek elfoglalására érvényes rendszabályok betartásának kötelezettsége, valamint a jegyzőkönyvben foglalt megállapítások, illetve kikötések mellett a 84.663/VII.—1943. számú leiratával megerősítette. Polgármester.

Üzenetek a frontról

Melka László bajtárs a K 206 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe Lisztes Rózsikának, hogy sokat gondol rá, kezét csókolja. Nemsokára otthon lesz.

Hegedűs János szakaszvezető a Z/514 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó szülőinek és menyasszonyának, hogy jól van, egészséges. Szerető csókjait küldi. Kéri, hogy ezentúl új címére, tehát a Z/514 tábori postaszámra írjanak.

Ifj. Ábrik János szakaszvezető rendeltetési helyéről köszönti Debrecenben és Máramarosszigeten szüleit és Grétit. Kéri, hogy új címére: a Z/514 tábori postaszámra írjanak. Szerető csókjait küldi.

Pogácsás László honvéd a Z/388 tábori postaszámról köszönti Hajdúdorogon lakó édesanyját. A csomagot köszöni. **Lázár Emmuskának** köszöni a sok kedves levelet. Mindkettőjüket csókolja.

Barna Péter bajtárs szeretettel köszönti Debrecenben lakó feleségét, kisfiát, szüleit, testvéreit, hozzátartozóit. Feleségének boldog névnapot kíván és Petikével, valamint a rokonokkal együtt csókolja.

Tőzsér József bajtárs szeretettel köszönti Debrecenben lakó szüleit. Kéri, hogy édesanyja betegségével feltétlenül forduljanak valamelyik egyetemi tanárhoz. A költségek nem számítanak, ő fedezi. Kéri, minél hamarabb írjanak.

Csordás István honvéd a Z/443 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó szüleinek és menyasszonyának: Orbán Erzsikének, hogy kórházban van. Kéri, ne aggódjanak, mert állapota nem súlyos.

C. Tóth Sándor honvéd az F/280 tábori postaszámról kérdezi Balmazújvároson lakó testvéreitől, hogy az okmányokat Szolnokról hazaküldték-e? Ha nem, azonnal értesítést kér. Szerető csókjait küldi.

Kecskés Mihály őrvezető K 206 tábori postaszámról Debrecenbe szüleinek és egy kislánynak csókjait és üdvözletét küldi.

Nyakas Sándor honvéd K 285 eü. tábori postaszámról szeretetteljes üdvözletét küldi úgy a Baross Szövetség, mint a Füszerkereskedők Egyesülete tagjainak különösen annak a két kollégájának, kik feleségét meglátogatták és jótanácsokkal látták el, küldi köszönetét messze Oroszországból.

Csordás Lajos szakaszvezető az A-469 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe, Csapó u. 83. sz. alatt lakó feleségének, Évike kisleányának, szüleinek, testvéreinek, hogy jól érzi magát, nincsen semmi baja. Irjanak sokat. Mindenkinek csókjait küldi.

Arany Sándor tizedes A-469 tábori postaszámról üzeni Debrecenben, Nyil u. 35. alatt lakó feleségének és szüleinek, hogy jól érzi magát, írjanak sokat, mindenkit szeretettel csókol.

Kiss István honvéd az F. 505 tábori postaszámról küld üzenetet B. Szabó Zoltán karp. szkvő, Zsurka Gyula tizedes, Tóth László, Szathmári András, Bartha Gergely, Barna György, Mile Lajos őrv. Szilágyi Sándor, Szabó Sándor, Kiss András, Varga Imre, Bojtos József, Székely Ferenc Rezes Lajos, Komócsi Gábor, Molnár Sándor, Simon Mihály, Bebők Ferenc, Dézsi Gábor, Tóth Sándor tizedes, Kenéz János, Papp Ferenc honvédekkel együtt hogy mindnyájan egészségesek és üdvözletet küldenek Debrecenbe hozzátartozóiknak és ismerőseiknek.

Nánási Imre őrmester F. 323 tábori postaszámról üzeni szüleinek Nyírmártonfalvára, rokonainak Debrecenbe, hogy jól érzi magát. Levelüket nagyon várja.

Debreceni Géza szakaszvezető Z. 292 tábori postaszámról közli hozzátartozóival, hogy egészséges, szeretettel csókol mindenkit.

Kovács István honvéd F 323 tábori postaszámról üzeni hozzátartozóinak, hogy egészséges, szeretettel csókolja mindnyájukat. Levelet vár. Csomor Gyula mozitulajdonos úrnak hálás köszönetét küldi társai nevében is a messze Oroszországban levő honvédeknek küldött regényekért és más olvasmányokért. Rendszeresen kapják.

Gyászrovat

Vitéz dr Kiss Antal kir. közjegyző 49 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a köztemető díszravatalozó termeből. Lakás. Kunszentmárton. Dankó temetkezési vállalat.

Zavaczky Ferenc nyug. MÁV altiszt 75 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó termeből. Lakás: István-út 26. Dankó temetkezés.

Ifjú Tóth Ambrus Lajos 18 éves vagongyári lakatostanuló temetése ma, csütörtök délután öt órakor lesz a II. A) teremből református egyházi szertartással. Lakás: Görög-utca 5. Csurka temetkezés.

Petrákovits István 72 éves volt vendéglős temetése péntek délután négy órakor lesz a hármas teremből római katolikus szertartással. Lakás: Kazinczy-utca 3. Csurka temetkezés.

Koroknai István 73. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Hevesi-utca 4. Bartha vállalata végzi.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett férjem, édesapánk, Borsos János kertész elhunytával nagy bánatunkban részvéttel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, ezúton mondunk köszönetet. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretett feleségem, gyermekünk, testvérem ravatalánál megjelentek, részvétükért, ravatalára helyezett koszorúkért, csokrokért fájó szívvel mondunk igaz köszönetet. Bihary Károly gimn. tanár és családja.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett férjem és édesapánk, Nagy Márton vármegyei irodafőtiszt elhalálozása alkalmával ezúton mondunk köszönetet a vármegye tisztviselői és altiszti karának, rokonoknak, jóbarátoknak és ismerősöknek a megnyilvánult részvétért, valamint a ravatalára küldött koszorúkért és virágokért. Özv. Nagy Mártonné.

— **Dr Völgyi János,** Szabadka város polgármestere már korábban nyugdíjaztatását kérte. A városi közigazgatási bizottság szerdai ülésén elfogadta a nyugdíjaztatási kérelmet.

— **Tréfából a barátja lelőtte az egyik szentlőrinci nyaralóban** Szendrődi Dénes 17 éves pécsi diákot. A diákok egy régi házat kutattak át és a padlásón egy régi vékonycsövű pisztolyt találtak. Társa tréfából ráfogta Szendrődire a pisztolyt. A fegyvert elsülte és a golyó Szendrődi jobbmellébe hatolt és súlyos sebet ejtett.

— **Sokat evett, keveset fizetett** és ezért agyonverte eltartottját Cseke János pécsi napszámos. Az elmúlt években havi 32 pengő kegydíja fejében magához vette tartásra a 82 éves Kovács Józsefet. Hamarosan megbánta, hogy magához vette az öreget, mert igen nagy étvágyúnak bizonyult, a kegydíj meg csak 32 pengő maradt. Veszekedtek a kevés pénz miatt és a legutolsó veszekedésen annyira megverte a durva napszámos az öreget, hogy az meghalt hashártyagyulladás következtében. A pécsi törvényszék elítélte a napszámost háromévi fegyházra.

— **A tojás darabját 98 fillérért,** a vaj kilóját 32 pengőért árusította Sziromy István budapesti fűszerkereskerő. A közellátási rendőrség átadta az ügyészségnek.

— **Hullaszállító kocsiban vitte megrendelőinek a marhahúst** Bayonne délfranciaországi város egyik mészárosa, hogy elkerülje a vizsgálatot és fekete áron adhassa el a húst. A mészáros vesztét az okozta, hogy a hullaszállító kocsit igen gyakran látták és ez feltűnt a rendőröknek. Megnézték mi van a kocsiban és ott találtak négy mázsa marhahúst. A mészárost letartóztatták.

Kincstári tárgyakat nem szabad eladni és vásárolni használt állapotban sem

Őrizetbe vettek két ócskaárukereskedőt, mert ki nem selejtezett nyereg és lószerszám volt üzletükben

A debreceni rendőrség lapunk útján már több alkalommal köztudomásra hozta, hogy kincstári tárgyak vétele és eladása szigorúan tilos és akiknél ilyen tárgyakat találnak, azok ellen eljárás indul.

A detektívek az utóbbi hetekben sorozatos razziákat tartottak ebből a szempontból a debreceni ócskapiacon és használt holmikat árusító üzletekben. A zsibvásárban is több helyen találtak árúba bocsátott kincstári tárgyakat, amit nyomban lefoglaltak és az árusítókat előállították a rendőrségre.

Az üzletrazziák alkalmával is több üzletben kincstári eredetű tárgyakat találtak. A talált tárgyakat elkobozták és megindult az eljárás. Többek között a detektívek özv. Glück Hermannné és Neumann Mór Bádogos-utca 2. szám alatti üzletében 22 darab nyerget és lószerszámot találtak, melyel kapcsolatban felmerült a gyanú, hogy nem kiselejtezett kincstári tárgyak. Az ügyben megindították a vizsgálatot.

---

* **Orvosi hír.** Dr Fazakas Sándor egyetemi magántanár, szemorvos Kálvin-tér 14. szám alatt újból rendel.

— **Megbokrosodott lovak elragadták a szekeret** a Sámsoni-úton. A szekéren ülő Új Gábor 48 éves gazdálkodó, sámsoni lakos lezuhant és homlokán, szemhéján súlyos zúzott sebeket szenvedett. A mentők részesítették első segélyben.

— **Súlyos bajt okozott a rossz napolaj.** Pataky Jenő, a Nemzeti Színház tagja, aki a mult hét egyik forró délelőttjén Balaton-, földváron strandolt, rossz napolajjal kente be testét a napfürdő előtt és bőre teljesen felégett. Tenyérnyi tüzes hólyagok lepték el testét, mentők szállították Budapestre, ahol a nagy láztól az egyik klinika különszobájában napokig életveszélyes állapotban, 40 fokos lázban, eszméletlenül feküdt. A művész most már jobban van és rövidesen elhagyhatja a kórházat.

— **Gyufát rágcsáló egerek felgyujtották a miskolci köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének egyik üzletét.** Az egerek rágcsálásától egy doboz pirosfejű gyufa lángra lobbant, a tűz belekapott az üzletben levő denaturált szeszbe és kőolajba és tízezer pengő értékű árukészlet megsemmisült.

— **Bejegyzik a munkakönyvbe, hogy miért távozott a munkás munkahelyéről.** A legutóbbi kormányrendelet előírja, hogy a munkaadó köteles a munkakönyv bérovatát is számszerűleg és összegszerűleg kitölteni. A munkabérnek a munkakönyvbe történő feljegyzése azt a célt szolgálja, hogy a munkásnak a béremeléssel összefüggő helyváltoztatása megakadályozható legyen.

— **Ötven esztendeje építette meg** Türr István, a magyar szabadsághős a korinthusi csatornát.

— **Négy kerékpárlopás egy óra alatt.** Tegnap délelőtt egy óra alatt négy kerékpárlopást követtek el Debrecenben. U. Szabó József Ebes 31. szám alatti lakostól a posta elől vitték el kerékpárját 300 pengő értékben. — Rózsa Ferenc Kút-utca 130. szám alatti lakos gépét a Csapó-utcán egyik üzlet elől lopták el, amíg néhány percre bement vásárolni. — Borza Péter Kismacs 47. szám alatti lakos leláncolt gépét a gabonairoda elől lopta el ismeretlen tettes. — Szentmiklóssy Béláné Tegez-utca 27. szám alatti lakos is feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tolvaj ellopta női kerékpárját. A rendőrség megindította a nyomozást a kerékpártolvajbanda kézrekerítésére.

— Öt év alatt 500 liter vért adott a **betegeknek** Kotkalesik Károly hadirokkant tiszt. 1938-tól Erdély felszabadulásáig az aradi közkórház betegeinek, 1941-től napjainkig pedig Nagyváradon adott állandóan vért szervedő embertársainak. A rendkívüli teljesítmény ellenére a 45 éves Kotkalesik Károly teljesen egészséges.

— **Igaz József cukorjegyet és kenyérjegyet lopott.** Bűnvádi eljárás indult ifj. Igaz József derecskei kereskedősegéd ellen, aki a Hangya üzletben volt alkalmazva és onnan cukor- és kenyérjegyet lopott. A lopott élelmiszerjegyeket eladta. Megmotozásakor néhány kiló cukorról és kenyérről szóló jegyet még találtak a zsebében. Beismerő vallomást tett, elmondotta, hogy őt más biztatta a lopás elkövetésére.

— **„Csodafa"-magtól mérgezést szenvedett három gyermek Ujfehértón** A négyéves Fehér László, a hatéves Dankó István és a négyéves Papp István a község határában szedték a mérges bogyót, melyből mindhárman ettek és súlyos mérgezési tünetek között megbetegedtek. Életveszélyes állapotban szállították a gyermekeket a nyíregyházi Erzsébet-kórházba. A hármas mérgezés ügyében a csendőrség széleskörű nyomozást indított.

— **Hirtelen halál a Kazinczy-utcán.** Petránkovits István 74 éves pincér, Kazinczy-utca 3. szám alatti lakos lakásán rosszul lett és hirtelen meghalt. Hozzátartozói már holtan találták rá. A rendőrorvosi megállapítás szerint halálát valószínűleg szívszélhűdés okozta. Holttestét a törvényszéki boncolási intézetbe szállították.

— **Derecskén árdrágítás miatt** eljárás indult Szőllősi Sándorné ellen, aki két pár csizmát 27 pengőért akart eladni.

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendes emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó.
DARMOL

KÖZGAZDASÁG

Hirdetmény a nyári erdei legeltetés engedélyezése tárgyában

Értesítem a város jószágtartó gazdaközönségét, hogy *a Hortobágy pusztán tapasztalt aszálykára tekintettel a f. évben a Hortobágy pusztára, szabályszerű hajtócédula váltása mellett az 50-es gulyákba kihajtott törzskönyvezett teheneket további legeltetés végett a város erdőségeibe lehet áthajtani.*

A hajtócédulát az arra jogosultak részére *1943. évi aug. 12-től a számvevőség* (városháza I. em. 10. sz. szoba) adja ki.

A legeltetés a számvevőség által kiállított és az illetékes m. kir. erdőhivatallal láttamozott hajtócédula alapján az erdőhivatal által kijelölt területen történhetik. Azok az állattulajdonosok, kiknek használóbirtokuk és *téli legeltetési joguk van — azok a nagycserei, a halápi és bánki erdőhivatalok területére, azok a jószágtulajdonosok pedig, akiknek téli legeltetési jogosultságuk nincs, a debreceni m. kir. erdőhivatal területén a Savóskut erdőbe hajtatnak ki.*

A legelőbér a szarvasmarhák után darabonként 10 P, amely összeg a hajtócédula kiváltásakor előre fizetendő.

A város erdőségeibe kihajtott *tehenek őrzéséről, vízellátásáról a legeltető gazdák saját költségükön maguk kötelesek gondoskodni.*

A pásztorok által okozott mindennemű kárért az állattulajdonosok egyetemlegesen, a jószágok által okozott károkért az állattulajdonosok egyetemlegesen, a jószágok által okozott károkért az állattulajdonosok egyénileg is felelősek.

A legeltető jószágtulajdonosok kötelesek gondoskodni arról, hogy kihajtott állataik a »fiatalosokban«, valamint a legeltetésre ki nem jelölt erdőrészekben kárt ne tegyenek, mert ellenkező esetben nemcsak a kihágási eljárást indíttatom meg, hanem a fiatalosban valamint a legeltetésre ki nem jelölt erdőrészekben talált állatokat a város bitangistállójába hajtatom be, ismétlődés esetén pedig a kárttevő állatokat a város erdőségeiből minden kártalanítás nélkül kitiltatom.

A legeltetési engedély visszavonásig érvényes és az ebben az ügyben közzétett hirlapi felhívástól számított 3 nap alatt mindenki köteles jószágait a város erdőségeiből büntetés terhe mellett kihajtani.

Jelen határozattal adott engedély az állattenyésztési szabályok alól felmentést nem jelent.

Polgármester.

Védjük a termést otthon

A legutóbb ismertettük, hogyan védjük a termést a mezőn. Most ismerjük meg azokat a feladatokat, hogy hogyan védjük a termési otthon, a szérüskertekben az esetleges légi gyujtogatás ellen.

Telkünkre, vagy a szérüskertbe betakarított termés ellen is repülőgépen, vagy léggömb útján ugyanazokkal a gyujtóeszközökkel támad az ellenség, mint a mezőn levő termés ellen. Ezeknek a gyujtóeszközöknek, gyujtólapoknak, gyujtópermetnek, gyujtógömbnek, gyujtótojásnak, gyujtópalacknak, gyujtózsáknak a működését, veszedelmes tűzhatását és megsemmisítésének módjait már tudjuk, most arra a kérdésre kell megfelelnünk, mi a legfontosabb tennivalónk ellenük akkor, amikor a termés már betakaritva cséplésre vár.

Az első legfontosabb teendőnk az állandó éber tűzfelügyelő és a szigorú, komoly tűzoltószolgálat tartása. Éjjel-nappal figyelnünk kell a látóhatárt, hogy nem hullanak-e gyujtóeszközök, nem száll-e léggömb földjeink felé. Tűzfigyelőt kell tartani a templomtoronyban, de célszerű még a határ egy-két kimagasló pontján is, hogyha megjelennek az ellenséges repülőgépek vagy léggömbök, vagy gyujtóeszközök hullását észlelnénk, azonnal riasztani tudják a falut.

Felbecsülhetetlen előny az, hogyha *a gyujtóeszközöket már akkor ártalmatlanná tudjuk tenni, mielőtt azok tüzet okoztak volna.* A riasztás kürtjellel, kiáltással, nappal zászlójelzéssel vagy lovas, kerékpáros küldönccel történik.

Természetesen legelsőnek a tűzoltókészülségeket kell értesíteni — amelynek felállításáról külön büntetőrendelet intézkedik. A tűzoltókészültség felszereléséhez tartozik *a rendes felszerelésen kívül minden ember számára egy-egy ásó vagy lapát, vizesveder, vasvilla, több tűzhorog.* A készültség szállítására, a fecskendő, a vizeslajtok vontatására előfogatokat kell biztosítani, hogyha tűz támadna valahol, időveszteség nélkül munkához tudjon látni. A tűzoltást az általános tűzoltógyakorlat szerint kell végezni. A készültséget 12 óránként váltsuk.

A 180.000/eln. 1936. B. M. és a 194.700—1941. B. M. számú rendelet intézkedik arról is, hogy *már az asztagok úgy legyenek rakva, hogy megmentésük könnyebb legyen.* A szérüskertet a község leszélső házától 100 méterre abba az irányba kell telepíteni, amerre az uralkodó szél fúj és lombos fákkal, vizesárokkal kell körülvenni. A kazlak hosszúsága legfeljebb 20, magassága 8, szélessége 10 méter lehet. *A kazlak között megfelelő széles, legalább négy méter széles útnak kell lennie.* Tűzoltófelszerelést, mint takaróponyvát, vedret, lapátot, vasvillát, tűzhorgot, szikracsapót, létrát és oltóvizet (bővizű kutat) tartsunk itt. A nem a közös szérüskertbe, hanem a telkünkre hordott gabonaasztagok, szalmakazlak közelében is készítsük elő a tűzoltó eszközöket.

Ezeknek az intézkedéseknek a pontos megtartásával eredményesen tudunk védekezni az ellenséges légigyujtogatás ellen.

A Gabonabevásárló Rt. debreceni kirendeltsége (irodája az István malomban) vásárol mindenfajta terményt, melyek szállításához

zsákot bocsát a gazdaközönség rendelkezésére

az István malom közraktárában levő zsákraktárából.

Az István Gőzmalom felhivja a gazdaközönség s a raktárral nem rendelkező vámőrlésre jogosultak figyelmét, hogy a vámőrlésre kerülő buza és rozsát egész éven át díjmentesen tárolja, s miután a rendeletek most már megengedik, abbó kitünő l. szteketszolgá tatki.

SPORT

Sorsolással jutott tovább Ujpest a Szent István Kupában

NAC—UJPEST 2:2

Huszonötezer fönyi közönség előtt, az Elektromos fényárban úszó sporttelepen került sor az esti mérkőzések során a Szent István Kupa középdöntőjére. Az Ujpest Sziklai, Balogh II., Biró, Kirádi, Nagymarosi, Balogh I., Pozsonyi, Szusza, Várnai, Zsengellér, Penderi, a NAC pedig: Vecsey, Mészáros, Onody, Szegedi, Juhász, Demény, Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth Matyi összeállításban játszott. — Szép, izgalmas küzdelemben, váltakozó támadások közben az Ujpest szerezte meg a vezetést és ezt a második félidő 15 percében Pozsonyi góljával már 2:0-ra javította. A NAC ekkor óriási iramot diktált, fokozatosan feljött és ellenállhatatlan erejű támadásainak eredményeként a második félidő 38 percében Bodola szép labdával indítja Tóth III-at, aki lefutva hegyes szögből nagy gólt lő. Már csak 2:1 az Ujpest javára és a NAC egyre hevesebben rohamoz, hátvédei is a félpályán tanyáznak és szinte lélegzethez sem engedik a keményen védekező ujpestieket. Közben Nagymarosi lesz az Ujpest középcsatára és helyére Szusza vonul fedezetbe. A 41. percben Bodola bombáját menti Sziklai, majd nagy bravurral, kifutással menti Bodola elől. A 43 percben jobboldali támadás után Sárvári fejéről Sziklai kapujának felsősarkába hull a labda, kiegyenlített Nagyvárad, 2:2. Már csak két perc van hátra és a NAC minden erejét beledobja a küzdelembe. A 44. percben Sárvári elől, szögletre hárít az ujpesti védelem, a berugást Kovács II. végzi, nagy kavarodás és Bodola a hálóba fejel, a játékvezető azonban szabálytalanságot lát és nem adja meg gólt. A nagyváradi játékosok reklamálnak, a közönség zajosan tüntet, majd buzdítani kezdi a NAC csapatát, az utolsó percben azonban az Ujpest lendül támadásba, Zsengellér szép labdával futtatja Penderit, miközben a játékvezető sípja a mérkőzés végét jelzi.

Mérkőzés után a Szent István Kupa szabályai értelmében sorsolással döntötték el, melyik csapat jut tovább. A szerencse Ujpestnek kedvezett és így az Ujpest játszik a döntőben a szombati Ferencváros—Gamma mérkőzés győztesével.

Az előmérkőzésen az UTE ifj 5:2-re győzte le a Kolozsvári AC ifjúsági csapatát az országos ifjúsági döntő mérkőzések során.

A DVSC vasárnap NB I. csapatával játszik Szatmáron

A DVSC vezetősége a hét folyamán befejezi az erősítéseket, melyek megállapithatólag nem sikerültek úgy, ahogy azt eleinte tervezték. A helyzet az, hogy ma nem szivesen engedik el az egyesületek játékosaikat, kevés igazán jó, klasszis játékos van szabadon, annak pedig, hogy a meglevőkkel egyenrangú, vagy gyengébb játékosokat halmozzon a vezetőség, nem sok értelme van.

A villámigazolás határideje szombaton lejár és az eddigiek szerint a DVSC a már leigazolt Nagy II. és Ille mellett Raab, a kitünő ujvidéki játékos igazolását nyujtja be. Raabért már el is utazott Lindenberger Gyula főtitkár, kiadatása rendben van és a játékos már a héten Debrecenben lesz. Folynak a tárgyalások Bereczel is és remény van itt is megegyezésre. Értesülésünk szerint a hét végén még egy kisérletet tesz a DVSC vezetősége Bogár megszerzésére, bár erre kevés remény van, mert a nyiregyházi vezetőség a mult héten elutasította a Ferencváros hétezerpengős ajánlatát is és igy Bogár akit a DVSC, Ferencváros és SK Rusj hivott, valószinüleg marad a MOVE Szabolcsban. A héten várja a DVSC vezetősége a Vasutas Sport Liga döntését Kiss I. a Törekvés kapusának ügyében is, aki szeretne Debrecenbe jönni és ha ehhez a MÁV Sport Liga hozzájárul, le is költözik. Ha ez nem sikerül, akkor Kaposit, ki a DVSC leigazolt játékosa, kell lehozni Debrecenbe és akkor Nagy Mihály, Keskeny és Kaposi személyében három olyan kapussal fog rendelkezni a vezetőség, akik közül a legjobb formában levővel megfelelően betölthetik ezt a fontos posztot. Az NB III-as csapat részére megszerezte a vezetőség a nagyváradi Buncseket és a pomázi Szabót.

Móré János edző Szatmáron, a vasárnapi mérkőzésen, melyen a megerősített Szatmári Törekvéssel játszik a csapat, már az NB. I-es csapatot akarja kipróbálni, hiszen egy hét mulva bajnoki mérkőzést játszik a csapat Szegeden az SZVSE ellen. A támadó sorban már helyet kap Raab is, de értesülésünk szerint szó van arról is, hogy a vasárnap kissé megsérült és az utóbbi időben rossz erőnlétben levő Szilágyit pihentetik és Sidliket próbálják ki régi sikerei helyén, a középcsatár posztján.

Győrvárit leigazolta az ETO. Az ETO vezetősége a napokban nyujtotta be a szövetségnél Győrvárinak, a jeles ujpesti játékosnak igazolását. A győri együttes Győrvárival jelentősen erősödött.

Palatinus, a Gamma népszerű „Palája", a kaposvári RAC játékosa lett. A kiváló játékost sikerült leigazolnia a KRAC-nak s már az őszi idénytől kezdve a kaposvári csapatban rugja a labdát.

Molnár Ignác visszatért Bulgáriába. A bolgárok meghivására Molnár ujra visszatért Szófiába és folytatja szakoktatói működését.

A svéd—magyar nemzetek közötti válogatott mérkőzés játékvezetője a dán Laursen lesz. A dán—magyar mérkőzéssel kapcsolatosan pedig az az ujság, — hogy minden valószínüség szerint félreértés forog fenn a két szövetség között és igy ebből a mérkőzésből aligha lesz valami.

Nagy II. és Kovács II. is résztvett a Ferencváros legutóbbi edzésén. Az utóbbi játékos iránt a DVSC is érdeklődött, de a játékos megszerzése nem sikerült. A két játékos jól mozgott az edzésen.

A Püspökladányi LE—Kalocsai tanitóképző országos levente labdarugó középdöntő kerül lejátszásra vasárnap Püspökladányban. A mérkőzést Szőke II. az ismert fővárosi játékvezető vezeti. Ha a ladányi együttes győz, akkor Szent István ünnepén Budapesten játszik az országos levente bajnoki cimért döntő mérkőzést a vasárnapi Szombathelyi LE—Beregszászi gimnázium győztesével. A ladányi csapat eddig olyan szép sikereket ért el, hogy teljesitményük minden dicséretet megérdemel. Fölényesen nyerték a csoportbajnokságot, — majd szerencsével jutottak ugyan a hadtest döntőbe, de itt bebizonyitották, hogy jó erőt képviselnek, mert a debreceni Piaristák legjobb felállitású együttesét 6:1-re verték. Ezután most vasárnap Budapest bajnokcsapatát a VII. ker. LE együttesét Budapesten verték meg. Most vasárnap saját pályáján játszik a ladányi együttes és igy minden valószinüség szerint sikerül bekerülniük az országos döntőbe. Hogy milyen jó a játékos anyag Püspökladányban azt bizonyitja az is, hogy B Nagy, a DVSC kiváló védőjátékosa is ott bontogatta szárnyait mielőtt a DVSC-be került volna.

Bácsy István közismert balmazujvárosi sportférfiú érdekes cikkben reflektált egyik hajdúszoboszlói szurkoló humoreszkjére, melyben tréfás hangon irta le egy balmazujvárosi mérkőzés lefolyását. A cikkiró megállapitja, — amit egyébként a Hajdú Kupa mérkőzésekre kiküldött játékvezetők is leszögeztek —, hogy Balmazujváros ideális hely a labdarugás szempontjából. Áll ez úgy a balmazujvárosi csapat szereplésére, melyet tiszta sportszerüség, fegyelmezettség jellemzett és különösen jólesően hatott a vendégcsapatokra a balmazujvárosi közönség vendégszeretete, hozzáértése. Balmazujváros, mely annakidején a II. osztályú bajnoki mérkőzések során is kitünt sportszeretetével, most a leventesporton keresztül bebizonyította, hogy kitünő játékosokat lelkes sportvezetőket és kitünő szellemü közönséget ad a magyar labdarugásnak.

A Nyilastelep összes játékosai ma délután félöt órára teljes felszereléssel a nyilastelepi pályán edzésen feltétlenül jelenlenek meg. **Szücs elnök.**

Nádárverési hirdetmény. A város szennyviztisztitó telepén, az ugynevezett Lovász-zugban az 1942—43. évben termett 3280 köbméter nádra 1943. év augusztus hó 17-én délelőtt 10 órakor a Lovász-zugban, a nád tárolási helyén nyilvános szóbeli árverést tartok. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál (városháza félemelet 14. számú szoba) a hivatalos órák alatt 8—2-ig megtudhatók. A nád a helyszinen megtekinthető. Gazdasági tanácsnok.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ

GALOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelései, nyomozásai diszkrétek, ereményesek. Zöldfa u. 3. szám Telefon: 28-72. 931 9. 3.

JANOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21, telefon: 23-78. 54—764 11. 9

LEVELEZÉS

MÁV nyugbéres bizalom jeligére levele van a kiadóban. 51—1376

Alkalmazást nyer férfi vegyes

UJSÁGKÉZBESITŐT lehetőleg kerékpárral, a vágóhid környékére —, azonnal felvesz a kiadóhivatal. Jelentkezés reggel 8-ig, vagy délután 4 órától. 2—1471

BENTKOSZTTAL kocsis felvétetik, Barna u. 3. sz. 2—1208

BOLTISZOLGÁT mégbizhatót, kisegiteni felveszünk. Csurka temetkezés. 2—1502

15—17 ÉVES fiúkat ládaszegezésre felveszünk, Balog ládagyár. Külsővásár-tér 14. 2—1489

LEHETŐLEG gyakorlott éttermi csapost felvesz a Gambrinus. 2—1221

GAZDASÁGI ÁLLÁS

GAZDASÁGI cselédet keresek bentkosztra közeli tanyára. Jelentkezni lehet MÁV Kolónia 17. 26—795 vv

HÁZMESTERI ÁLLÁS

NŐS házmester, egyszersmint kocsis felvétetik, Killer Ede bútorüzletében, Piac u. 68. 29—1215

IPARI

VIZVEZETÉK szerelő segédet és tanulót felveszen Nagy József Rákóczi u. 13. sz. 33-1506

FODRÁSZ segédet kisegiteni, vagy állandóra azonnal felvesz Wittmann fodrász, Márton Kálmán u. 14. 33—1477

JÓMUNKÁS fodrászsegéd felvétetik, tüzérlaktanya. 33—1486

JÓ fizetéssel fodrászsegédet felveszek. Jelentkezni lehet: Szent A u. 3. Szabó Lajosné kalapszalonjában. 33—1492

SZABÓSEGÉD és kézi lány, vásári szabóságba felvétetik, Bercsényi u. 22. sz. 33—1222

KIFUTÓ FIU

ÜGYES kifutót felveszek Szöllősi füszerüzlet Bujdosó u. 34. 49—1455

KIFUTÓFIU 16 éven aluli, jó fizetéssel csak a délutáni órákra felvétetik. Jelentkezés 3 órától. Golenczky, Sas u. 2. 49—1205

KIFUTÓT azonnali belépéssel felveszünk. Unió központi hitelirodа, Piac u. 44. 49—1495

JÉG kihordáshoz kocsis és kifutó, biciklire felvétetik. Erzsébet u. 55. 49—1494

BICIKLIZNI tudó kifutót felvesz Gazdák sütödéje. 49—1476

Alkalmazást nyer nő vegyes 4

GYAKORLOTT és tanulólányokat, zacskóragasztani felvesz Albert, Erzsébet u. 48. 4—1212

ÜGYES házivarrónőt pár napra felveszek — Garay u. 11. 4—1480

SZOPTATÓS dajkát keresünk, Kigyó u. 37. 4—1479

KERESKEDELMI nő

TRAFIKBAN jártas kisegitő lányt keresek azonnalra. Cim: Arany Bika trafik. 31—1191

IPARI nő

HÖLGYFODRÁSZ kisasszonyat és tanulóleányt felvesz Bíró, Rákóczi-u. 24. 35—901

HÖLGYFODRÁSZ tanulóleányt, fiút felvesz Bíró Kálmán fodrász, Piac u. 58. 35—1216

Háztartási alkalmazott MINDENES

FŐZNI tudó mindenest keresek azonnalra, kis családhoz. Cim: Poroszlay út 14 sz. 30—1190

BENTLAKÓ tiszta mindenesleányt keres já rásbíró, Teleki u. 63. 30—1490

MEGBIZHATÓ mindenesleányt keresek H-Szoboszlóra, ki üzletben is segédkezhet. Cim a kiadóban 30—1493

MFINDENES háztartási alkalmazottat, esetleg házaspárt felveszek Csonka u. 16. 30—1214

MEGBIZHATÓ főző mindenest hosszú bizonyitvánnyal 15-ére felveszek Imrich üvegüzlet Csapó u. 10. 30—1502

BEJÁRÓNŐ

BEJÁRÓNŐT keresek kis családhoz, délelőttre Lindenfeld, Rákosi Jenő u. 6. sz. 8—1507

BEJÁRÓ takarítólányt azonnalra felveszek, — Sántha cukrász. 8—1202

KÉT bejáróleány azonnal felvétetik, étkezde Rákóczi u. 9. 8—1217

TANULÓ LEÁNY

ÜGYESKEZÜ tanulólány fizetéssel felvétetik kézimunkázó elönyben, fehérnemű varroda. Csapó u. 24. 63—1008

ÜZLETI AJÁNLAT

SIRKÖVEK, müköből és terméskőből, mészalak gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra kaphatók a debreceni mükögyárnál. Fürdő u. 2. sz. 67—279 vv.

VARRASSON a Tüdy szalonban, nálam választott mürostmentes v hozott anyagból, izléses ruhája lesz. Rákóczi u. 11. sz. 67—998 8. 10.

CIÁNOZTASSON Csala ciánozó vállalattal. Lakásvizsgálások felelősséggel. Rákóczi u. 9., telefon: 14-27 szám 67—269 10. 13.

HASZNÁLT órákat veszek, javitok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7 kisállomásnál. 1792 1. 3

SZORME bundákat javitok, alakitok, festek. Veszek, eladok. Kóváry szücsmester, püspöki palota 1. 31. 593 1. 31

CIÁNOZ vizsgál, zsiszikteleniti felelősséggel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30. veres-templomnál. 606 11 4.

FASZÉN kapható, Kazinczi u. 12. csapókanyar. 67—1505

ÜZLETI KERESLET

GYÜMÖLCSÖT napi áron vásárol Szaplonczayné konzervüzem Acél u. 9. 66—1580 9. 13

TOLLAT legmagasabb napiárban vesz Hangya tollgyütő telep, József kir. herceg u. 71 66—1428

ÉLELMISZER, ITAL

SAJÁTTERMÉSŰ bort 25 literenként eladok. Barna u. 3. 18—1209

TELJES ELLÁTÁS

TELJES ellátást keres szerényigényü fiatal ember. Cim: Rózsa női divatházban, Alföldi palota. 62—1504

KERESÜNK teljes ellátást kettő 9—10 éves kisleányunk részére, tiz hétre, francia, olasz, német tudással. Válasz: Bika portás. 62—1496

OKTATÁS

DR NAMÉNYINÉ gyorsiróiskolájában, gépiróiskolájában állandó tanfolyamkezdés. Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tankerületi királyi főigazgatói engedély száma: 6475/1941—42. 785 9. 26.

ÉKSZER ARANY, EZÜST

ARANYAT, ezüstöt és brilliánsat napi árban vesz ek. Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas u 2. sz. 1856 8. 25.

MIELŐTT arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas u. 2. 1857 8. 25.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP

KERÉKPÁRT, varrógépet, gramofont, szakszerüen javit Roboz és Hamer, Piac u. 8. 545 8. 12.

PRIMA állapotban levő ötszázas motorkerékpár új gumikkal eladó. Eötvös u. 14. 7—714

PORSZIVÓ, gramofon, lemezek vétele, kölcsönzése, veszek motort, kerékpárt, varógépet, Soltész, Kálvin-tér 2. 7—144 10. 31.

ENGEDÉLYEZETT Chrisler autó, kisfogyasztású, csukott, 5 személyes, prima új gumikkal sürgősen eladó. Megtekinthető MATEOSZ-ban, telefon hivás: 13-91. 7—1385

220-as PUCH motorkerékpár jó gumikkal eladó. Apponyi u 25. sz. Csapókert 7—1485

RÁDIÓ

RÁDIÓ, jóhangú, olcsón eladó. Gyepüsor 50. családi házak. 58—1499

HANGSZER

JOHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora" jeligére a kiadóba kérek. 28—394

ZONGORA hangolási munkát, kitünő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28—624 5. 3.

BÚTOR

NINCSEN tenyes kirakatunk, butort olcsón adunk, Piac u. 71. szám. udvarban, Brilline. 9—1381 10. 4

HÁLÓSZOBÁK, íróasztalok, egyéb bútorok, olcsó áron, Eötvös u. 66. bútorüzletbe. 9—1428 8. 27

MODERN háló és konyhaberendezések állandóan raktáron. Megrendeléseket vállalok, pontosan szállitok, Ujfalussy Sándor, Bethlen u. 56. 9—1470 9. 11

HESZNÁLT bútorokat irodaberendezést, wertheimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek. Verő, Csapó u. 10 sz. 9. 10. 1971

EGY siffon, ebédlőberendezés, szalontükör, varrógép, hintaszék, papir. Szent Anna u. 1. 9—1484

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ

EGY jómenetelü füszerüzlet, napi 30 liter tej uekötéssel — bevonulás miatt sürgösen eladó — Mester u. 42. 6—1167

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁR

SZÁRAZ nagyobb raktárhelyiséget keresünk esetleg több részletben, 8—10 vagon csomagolt száraz árú raktározására. Ajánlatokat „Nagyvállalati raktár" jeligére kérjük a kiadóhivatalba leadni. vv 41—679

LAKÁSCSERE

KETTŐSZOBÁS régi bérü, minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással Cim a kiadóban 1462 vv

ELCSERÉLNÉM kettőszobás komfortos lakásomat, 3—4 szobás, komfortossal Érdeklődni: Piac u. 32. bútor üzlet. 53—774

KÖZPONTBAN egyszoba, előszoba, konyhás régibérü lakásom elcserélném háromszobás, s komfortossal, lehet villa lakás is. Kigyó u. 53. füszerüzlet. 53—1429

ELCSERÉLNÉM belvárosi egy szoba, konyhás lakásomat hasonlóval. Csap u. 9. 53—1498

KIADÓ LAKÁS egy szobás

KIADÓ egy hálószoba belvárosban annak, aki a berendezést megveszi, fürdő van 8000 P Uri kényelem jeligére a kiadóba. 45—1384

BUTOROZOTT SZOBA

EGY bútorozott szoba, úr részére 15-től, ágyhúzat nélkül kiadó. Lorántffy u. 2. 10—1213

BUTOROZOTT szoba fürdőszoba használattal kiadó. Cim a kiadóban. 10—1218

EGY bútorozott szoba, ágynemü nélkül kiadó. Varga u. 38. 10—1482

VEGYES

SERTÉS ólat bérbevennék, hizlalási időre, rendes havibérért, nem messze a Varga utcától. Ajánlatokat: Varga u. 7 alá, Nagy József cimére kérek. 68—1206

KÉT darab barna keményfaágy asztalspór eladó. Attila-tér 1. szám kenyérüzlet. 68—1211

KUTTISZTITÁST, süllyesztést. Fáskamra javitást vállal Varga u. 15. Szabó Lajos. 68—1220

FEGYVER

VADÁSZFEGYVERT 12, vagy 16-ost keresek megvételre Lakás Bethlen u. 53. 21—1210

CSEREÜZLET

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserelek. Pál János szappanosmester, Kölcsei u. 8. 634. 11. 19

KÁLYHA-TÜZHELY

FOLYTONÉGŐ kályhák, egyik fafütéshez, eladók. Hadik u 20. hétfőtől délutánonként. 48—481 vv.

HASZNÁLT ruha — cipő 69

ELADÓ 40-es börtalpu, sötétkék sevró női új félcipő. Megtekinthető Piac u. 44. Hadnagynál 69—1478

INGÓSÁGVÉTEL vegyes

ÖTVEN—HATVAN méter horgany plehből készült ereszcsatornát keresek megvételre — Cim a kiadóban. 37-255

PLAFONVENTILLATORT megvételre keresek. Cim a kiadóban. 37—761

INGÓSÁG ELADÁS vegyes

ELADÓ egy kisebb jégszekrény, rézmozsár stb Grószné, Csapó u. 19. 36—1491

GAZDASÁGI ESZKÖZ

MEZŐGAZDASÁGI gépeket, eszközöket, alkatrészeket, elad, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. 24—1565 9. 3.

KÁFOSZTÁS hordó csavaros eladó. Szeremlei u 33. sz. 24—1483

ELADÓ HÁZ

VIRÁG u. 31. számú 4x1 szoba, konyhás lakóház és Bellegelő 125 számú 2 hold föld, szobával, konyhával eladó. Értekezni lehet: Homok u. 16. alatt. 17—1314

ELADÓ HÁZHELY

ELADÓ Lajos királytérnél 490 négyszögöles telek, egyszobás, mellékhelyiséges lakással. Értekezni Csapó u. 63. vagy Csapó u. 8. 16—1464

FÖLDBÉRLET

HAT és fél hold föld kiadó a sámsoni útfélen. Értekezni lehet Kálmán u. 25. 23—1436

ELADÓ FÖLD

MIKEPÉRCSEN 349 négyszögöl szőlő eladó. Ingatlan iroda, Kossuth u. 13. I. em. 15—1488

ELADÓ ÁLLAT

ELADÓ egy szarvatlan fejős kecske 2 fiával, Csillag 29. 14—1204

ANGORA fonál és angora nyul eladó. Zrinyi u. 19. sz. 14—1481

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA főszerkesztő-igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R. T.
Felelős nyomdaigazgató: SZIGETHY KÁROLY